

Došlo 19. IX. 1930
krat. priloga

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492,
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo
78 180. Wien št. 105 241.

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

JUTRO

Dr. Curtius bo odstopil?

Brüningova pogajanja z voditelji strank — Kombinacije o izpremembah v nemški vladi po osnovanju velike koalicije

Berlin, 18. septembra. d. Kakor je bilo že poročano, je večeraj državni kancelar Brüning sprejel voditelja nemške ljudske stranke dr. Scholza in bo povabil, kakor se čuje, k sebi tudi voditelje socijalnih demokratov, nemških nacionalev in narodnih socijalistov. V vladnih krogih zatrjujejo, da so ti razgovori povsem neobvezni in samo informativnega značaja. Državni kancelar se bo čisto informirati o zahtevah posameznih strank ter jih obenem obvestiti o zakonodajnih reformah, ki jih namerava vlada izvesti. O kaki prenosni vladi pred sestankom parlamenta ne more biti govora. Vlada bo najprej skušala delati dalje kot manjšinski kabinet ter bo sklepala o nadaljnjih odločitvah šele v teku parlamentarnih razprav. Kaka desničarska koalicija se vseskoraj zdi izključena.

govi organi pa kar javno radujejo, da se je fašistična ideja, ki je strašilo demokracije, tako sijajno afirmirala v Nemčiji. Mussolini se pripravila, da izrazi prisrčno dobrodomljo drugemu diktatorju v Evropi in to s tem večjo radostjo, ker je vodja nemških fašistov izrazil italofil, ki je nedavno javno izpovedal, da bi Nemci kleče častili svojega Mussolinija, ako bi ga imeli. Nemški narod še sicer ni šel tako daleč, toda rezultat nedeljskih volitev je za vso Evropo resen opomin.

Narodni socijalisti proti Hindenburgu

Koburg, 18. septembra. d. Državni svetnik prof. Guntzel, ki je član Stahlhelma, je v občinskem svetu predlagal, naj se povabi v Koburg drž. predlagal Hindenburg, ki se je udeležil manevrov nemške vojske v južni Nemčiji. Pri glasovanju so narodni socialisti odklonili ta predlog, kar je v javnosti zbudilo veliko pozornost.

Kdo se veseli izida nemških volitev

Berlin, 18. septembra. d. Dočim je ves svetovni tisk komentiral izid nemških volitev kot veliko nevarnost za samo za notranji razvoj Nemčije, marveč tudi za razvoj mirovne politike v Evropi, izražala italijanski in sovjetski tisk svoje zadovoljstvo, da so se volitve končale z zmago ekstremistov. Vsi italijanski listi objavljajo obsirne komentarje in izražajo nado, da bo sedaj Nemčija bolj pristopna za italijanske predloge, kakor je bila doslej. »Giornale d'Italia« je dal svojemu komentaru naslov »Na potu k novi orijentaciji« in naglašja kot zelo značilno, da so baš ekstremne stranke narasle na 11 milijonov glasov, in sicer stranke, ki negirajo weimarsko ustavo. Bilo bi sicer še malo preuranjeno, pravi oficijozni list fašističnega režima, že sedaj izvajati take sklepe, vendar pa dajejo dogodki v Nemčiji upravičeno nado, da se bo Nemčija v bodoče bolj naslonila na fašistično Italijo.

Skoro v enakem smislu komentira nemške volitve sovjetski tisk, ki se bavi skoro izključno z uspehom komunistov in narodnih socijalistov. Organ moskovske vlade »Izvestija« označuje dan 14. septembra kot dan izbruh krize, ki je prišla na dan zaradi panike buržoazije in porasta revolucionarnih glasov proletarijata, s čimer je za vselej razdrto ravnotežje nemške meščanske republike. Rezultat volitev pomeni začetek borbe mas. Nemški komunisti so znali izkoristiti razmere. Porast nemških fašistov je jasen dokaz nezaupanja v sedanjni sistem. Porast nemških fašistov je jasen dokaz nezaupanja v sedanjni sistem. Porast nemških fašistov je jasen dokaz nezaupanja v sedanjni sistem. Porast nemških fašistov je jasen dokaz nezaupanja v sedanjni sistem.

Mnenje Moskve

Moskva, 18. sept. d. Organ sovjetskega vojnega ministrstva »Rdeča zvezda« piše o nemških volitvah, da je nemško delavstvo pokazalo svojo pripravljenost sprejeti pod praporom komunizma odločilno borbo proti kapitalističnemu režimu. Glavni organ komunistične stranke »Pravda« piše: Stiri in pol milijona nemških industrijskih delavcev je v svojem glasovanjem pokazalo, da so pripravljeno boriti se pod komunističnim vodstvom za ustvarjenje sovjetske socializma. Tudi nenavaden uspeh narodnih socijalistov označuje »Pravda« kot protest proti meščanski ureditvi Nemčije. Poostreite razredne borbe smatra »Pravda« za dokaz, da je revolucijska kriza v Nemčiji dozorela. V svojih nadaljnjih izjavah ji doprime »Pravda« nemške komuniste, naj spretno izkoristijo novonastali položaj, da ne bodo mogli meščanske stranke zopet uvesti svojega režima ali celo fašistične diktature. Izvršni odbor komunistične internacionale je poslal komunistični stranki »plamtečo revolucionarno čestitke k sijajni volilni zmagi.

Tisk centra odklanja slejkoprej sodelovanje s Hugenbergom in narodnimi socijalisti. Zatrjuje se, da nima del nemške ljudske stranke ničesar proti veliki koaliciji s socijalnimi demokrati, dočim odklanja grof Westarp, bivši predsednik nemško-nacionalne stranke, ki se je ločil ob koncu zadnjega parlamentarnega zasedanja od Hugenberga in ki je sedaj član Treviranusove stranke, obstoječe iz petih poslancev, vlado s socijalnimi demokrati, ki bi v državnem zboru mogla v obliki velike koalicije komaj dobiti večino. Prav tako odklanja tudi manjšinsko vlado s podporo socijalnih demokratov. Zato zahteva, naj vstopijo v vlado narodni socijalisti in poziva na pristanele centru, ki je večkrat izjavil, da se čuti poklicanega vzgajati druge stranke.

Izjava nemškega socijalista

Budimpešta, 18. septembra. r. Na mednarodnem kongresu privatnih nameščencev, ki zaseda v Budimpešti, se je oglasil k besedi tudi znani nemški socialistični voditelj Oton Urban, ki se je v svojem govoru dotaknil tudi nedeljskih volitev v Nemčiji. Naglašal je, da se je po prej pričakoval tak rezultat, ker je brezposelnost v Nemčiji ogromna, javna breznosna, splošno obubožanje pa tira maso v ekstrema. Za hakenkracijarja so glasovali večinoma oni, ki so se doslej vzdrževali glasovanj. Tudi ženske so večinoma glasovale ali za fašiste, ali pa za komuniste. Brüning bo lahko ostal na vladi samo, če se spora zume s socialisti. Socialisti so pripravljeno sodelovati, toda le pod pogojem, da Brüning revidira svojo politiko do delavstva. Brezposelnost v Nemčiji stalno narašča in je sedaj že nad 3 milijone brezposelnih, skupno z rodbinskimi člani pa strada nad 12 milijonov ljudi. Vzrok je v Nemčiji, kakor drugod isti: produktivnost strojev povzroča tragedijo delavskih mas.

Resen opomin za vso Evropo

London, 18. septembra. r. V komentarju o nemških volitvah opozarja »New Chronicle« na napetost, ki vlada med Francijo in Italijo na eni ter med Jugoslavijo in Italijo na drugi strani, in poudarja, da je fašistična zmaga v Nemčiji ne samo iznenadila vso evropsko demokracijo, nego je izzvala splošno ogroženje. Zmaga ekstremistov v Nemčiji je izzvala pravcato zmedo po vsej Evropi, izzvala Italijo in sovjetsko Rusijo. Mussolini se na tihem, nje-

Hitlerjevci se pripravljajo na državljansko vojno?

Snovanje parlamentarnega bloka narodnih socijalistov in drugih desničarskih strank — Komunistični tisk dolži narodne socijaliste priprav za državljansko vojno

Berlin, 18. septembra. g. Med Hitlerjem in gotovimi desničarskimi skupinami, zlasti med nemškimi nacionalci in nekaterimi manjšimi strankami, se vrše baje pogajanja glede ustanovitve skupnega parlamentarnega bloka. Te združene desničarske frakcije bi razpolagale s 148 mandati ter bi bile najmočnejša skupina v državnem zboru. Po parlamentarnem običaju bi ta skupina imela nalogo postaviti predsednika državnega zbora. Tozadavna pogajanja med pooblaščenca Hitlerja in nemškimi nacionalci so se pričela danes. Glede na nemško-nacionalno politiko pred volitvami njihovo sodelovanje s Hitlerjem ni izključeno. Seveda bi bila ustanovitev takega bloka parlamentarno in politično največje važnosti.

listi objavljajo senzacionalna odkritja o pripravah »najbolj radikalnega dela najbolj radikalne stranke«. Voditelji napadalnih čet so večinoma bivši častniki državne brambe, ki poučujejo posamezne oddelke in taktiki počestnih bojev. Vsako noč se baje vrše vaje v počestnih bojih in poleg tega teoretični kurzi za graditev barikad itd. Govori se, da se vadijo narodno-socialistični napadalni oddelki v zasedbi važnih javnih poslopj, tovornih kolodvorov, poštah in brzojavnih uradov itd. Poleg tega se vršijo praktične vaje z ročnim orožjem in teoretični pouk v ravnanju s strojnimi, plamenometi itd.

Eksplozija v ameriškem rudniku

Newyork, 18. septembra. s. Pri eksploziji v rudniku v Pottsville (Pensilvanija) so bili štirje delavci ubiti, dva pa težko ranjena.

GOSPODARSKA POGAJANJA V ŽENEVI

Spor s Kubo zaradi haaškega razsodišča — Pogajanja francoskih delegatov z nemškimi o ukrepih proti ruskemu izvozu — Razgovori jugoslovenskih in nemških delegatov

Ženeva, 18. septembra s. V pravnem odboru zborovanja Društva narodov je prišla danes pri razpravi o zvišanju števila članov haaškega razsodišča, ki ga je sklenilo zborovanje Društva narodov, do spopada med zastopnikom Kube, Andrade Ferrasom in grškim delegatom Politisem. Kuba je v pismu generalnemu tajniku Društva narodov, ki se je na današnji seji še enkrat prečitalo, protestirala proti izpremembi statuta ter odklonila ratifikacijo. Politis je izjavil, da je Društvo narodov že obširno razpravljalo o vzrokih, ki jih je navedla Kuba za svoje postopanje ter jih odpravila. Kuba ima kot suverena država popolno svobodo, vendar pa pristojno Društvo narodov obžalovanje resolucije, ki zadržuje ugodne rešitve. Zastopnik Kube je s povzdignjenim glasom in deloma v zelo ostrem tonu protestiral pri izvajanjem Politisa. Izjavil je, da skuša Politis uvesti v Društvo narodov metode, s katerimi bi se izvajal na države moralen pritisk, da se doseže ratifikacija konvencije. Niti Grčija niti Italija osebno nista upravičena kritizirati postopanja Kube. Predsednik Scialoja se je sicer pridružil Politisu, vendar pa je ugotovil, da izraz obžalovanja na koncu njegovega govora ni bil na mestu.

Ženeva, 18. septembra d. Gospodarski strokovnjaki francoske delegacije so započeli razgovore z zastopniki evropskih veselil, predvsem z zastopniki Nemčije za osnovanje skupne fronte proti ruskemu dumpingu. Direktor za trgovinske pogodbe v francoskem trgovinskem ministrstvu Lebel je imel z načelnikom nemškega zunanjega urada dr. Ritterjem že daljši razgovor o tej zadevi. Francija se čuti zaradi uvoza ruskih agrarnih proizvodov, ki so globoko pod ceno, na evropskem vzhodu vzemirjena in pripravljata tudi ukrepe, da bi zavarovala svoj domači trg pred cenim ruskim premogom in lesom. Zdi se, da je namen Francije, pobijati od boljše-vikov započeto desorganizacijo kapitalistične produkcije ter doseči gospodarski sporazum z Nemčijo in drugimi državami, vendar pa vse kaže, da Nemčija ni preveč naklonjena temu načrtu.

v torek s člani svoje posvetovanje o gospodarskih vprašanjih. Grof Bethlen se je baje zelo optimistično izrazil o možnosti osnovanja vzhodnoevropskega agrarnega bloka. Dobre vtise min. predsednika je potrdilo tudi poročilo državnega tajnika barona Bronaya o varšavski konferenci. Ni izključeno, da bodo v tej zadevi podvzeti od prizadetih držav novi koraki, o katerih se je razpravljalo tudi že v Ženevi.

Ženeva, 18. sept. p. Danes se je vršila dolga konferenca med gospodarskimi eksperti Jugoslavije in Nemčije o raznih gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav, zlasti pa se je podrobno obravnavalo o reparacijskih dobavah. V prihodnjih dneh se bodo vršile slične konference med Nemčijo in Češkoslovaško ter Rumunijo. Budimpešta, 18. septembra d. Kakor poroča »Pester Lloyd«, je imel grof Bethlen

Ženeva, 18. septembra s. V sporu zaradi madžarske južno-vzhodne železnice je danes svet Društva narodov sklenil, da ne bo imenoval razsodišča za rešitev tega spora ter da bo počakal do meseca januarja, ali se bo mogoče med udeleženci državami dosegel sporazum. Ako ne bi prišlo do sporazuma, bo svet Društva narodov imenoval meseca januarja razsodišča.

Francosko-italijanska pogajanja
Rim, 18. septembra g. »Giornale de Italia« ugotavlja v oficijelnem komentarju, da so vesti v inozemskih listih o napredku italijansko-francoskih pogajanjih za razorožitev na morju preuranjene. Končno veljavna rešitev je še daleč. Grandi je zaradi tega podaljšal svoje bivanje v Rimu. Sploh pa je dvomljivo, ali se bo še vrnil k ženevskemu zasedanju.

Tajno oboroževanje Madžarske

Ugleden londonski list potrjuje dunajske vesti o mrzličnih vojnih pripravah na Madžarskem

London, 18. septembra. r. »Daily Herald«, eden najbolj razširjenih dnevnikov Londona, objavlja senzacionalno vest svojega dunajskega dopisnika, ki poroča, da se vrši na Madžarskem oboroževanje na veliko, ker pričakuje vsak hip oboroženega spopada med Francijo in Italijo. V primeru vojne bo imenovan italijanski general Rovetti za vrhovnega poveljnika madžarske vojske. V Budimpešti je nedavno pristalo 22 italijanskih vojnih letal, ki so jih šifrirali madžarski letalci, preoblečeni v uniformo italijanskih oficirjev. Italijanska tovarna vojnih letal v Anconi gradi veliko število vojnih letal za Madžarsko.

List poroča dalje, da je po svojih zanesljivih informacijah izvedel, da je bilo meseca julija in avgusta pozvanih pred naborne komisije 200 tisoč mož, vsi bivši madžarski oficirji, ki še niso stari nad 56 let, pa so bil pozvani, naj se takoj vrnejo na Madžarsko. (Kakor smo že poročali, so enake vesti objavili tudi nekateri dunajski in praški listi. Op. ur.)

Nj. Vel. kralj v Nišu

Niš, 18. septembra. AA. Danes ob 17.15 je prispel iz Beograda s posebnim dvornim vlakom v Niš Nj. Vel. kralj Aleksander, ki sta ga spremljala maršal dvora general Dimitrijević in adjutant polkovnik Bekić. Na postaji so vladarja pozdravili ban moravske banovine g. Nestorović, komandant armije general Miloš Jovanović, komandant moravske divizije general Miloš Jermenić, komandant konjeniške divizije general Petar Kostić, predsednik občine Milorad Cavadarević in drugi. Nj. Vel. kralj je zbrani množici občinstva iz Niša se je kralj odpeljal v Niško banjo, kjer ga je sprejel predsednik občine z občinskim odborom in upravnik kopalnice. Seljaki so obisपालi kralja s cvetjem. Vladar se je nastanil v vili »Oliver«, ki je last odvetnika Hlebečevića.

Opzadje sofijske zarotniške afere

Neuspele bolgarske spletke proti Jugoslaviji — Vodja zarote, polkovnik Marinopolski, je bil ožji sorodnik generala Vlkova

Beograd, 18. sept. M. Poslednje dni je razširil bolgarski in inozemski tisk iz Sofije vesti, da je v afero bolgarskega polkovnika Marinopolskega, ki je izvršil samomor, vpletena kraljevina Jugoslavija. Pooblaščenici smo kategorično demantirali te vesti, ki so bile razširjene iz vrst makedonstvujuših kruz in »vojno ligo«. Resnica je, da je bolgarska policija odkrila neko veliko zaroto, ki ji je bil na čelu med drugimi tudi polkovnik Marinopolski; ta je izvajal posledice ter izvršil samomor. Sedaj pa skušajo Bolgari vso krivdo prevrniti na nas. Najprej so obtoževali Rumunijo, da je šla špijonaža na

njen račun, za tem Grško, poslednja dva tedna pa meša bolgarski tisk v to afero Jugoslavijo. Vso to stvar je razkril javnosti neki novinar, dopisnik grških in drugih inozemskih listov v Sofiji, po imenu Antonov. Zanimivo je, da je bil polkovnik Marinopolski bližnji sorodnik bivšega bolgarskega ministra Vlkova, za katerega se pač ne more trditi, da je naš prijatelj in ki je, kakor znano, sedaj bolgarski poslanik v Rimu. Absurdno je torej trditi, da bi bil njegov najožji rojak čisto bolgarskega notranjega pomena in se nas nič ne tiče.

Minister Preka na inspekciji v Dalmaciji

Split, 18. sept. n. Snoči kasno zvečer se je pripeljal z avtomobilom v Split minister socijalne politike in narodnega zdravja Nikola Preka. Pred hotelom »Bellevue« ga je pozdravil ban primorske Banovine dr. Tartaglia ob prisotnosti višjih uradnikov. Danes popoldne je odpotoval minister v severno Dalmacijo, kjer bo pregledal razne socialne zavode.

Ameriški poslanik v Zagrebu

Zagreb, 18. sept. n. Vračajoč se z Bleda je prispel semkaj ameriški poslanik na našem dvoru g. Prince. Nastanil se je pri predsedniku tvrde »Standard Oil Company« g. Valkerju. Poslanik Prince ostane v Zagrebu do sobote in odpotuje nato v Beograd. Danes je posetil poslanik bana savske banovine dr. Silovića ter ameriškega konzula v Zagrebu.

Imenovanja sodnikov

Beograd, 18. septembra. p. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na lastno prošnjo premeščeni k delnemu sodišču v Ljubljani Jakob Jerman, starešina okrajnega sodišča v Koziem; dr. Ernst Kobe, sreski sodnik v Kranju; dr. Josip Šenk, sreski sodnik v Kamniku; in dr. Andrej Dolinar, sreski sodnik v Radovljici.

Dr. Andjelčević v Zagrebu

Zagreb, 18. septembra n. V Zagreb je prispel danes, vračajoč se z dopusta na svoje službeno mesto naš poslanik na Dunaju dr. Grga Andjelčević. Jutri nadaljuje svoj pot v avstrijsko prestolnico.

Naša delegacija za konferenco podunavskih držav

Beograd, 18. septembra AA. Snoči so odpotovali v Krakov g. dr. Fran Gospodnetič, pomočnik ministra financ, g. I. Radulović, referent glavne direkcije carin, in F. Marodić, glavni tajnik beograjske trgovske zbornice. Imenovani gospodje bodo zastopali interese našega gospodarstva na mednarodni konferenci podunavskih držav v Krakovu.

Priprave za balkansko konferenco

Zaključna dela organizacijskega komiteja — Balkanska himna in balkanska zastava

Atene, 18. septembra. AA. V komiteju za organizacijo balkanske konference v Atenah zaključujejo s posebno vneto zadnje priprave. Zaenkrat sta samo Rumunija in Albanija službeno prijavili svoja odposlanstva in navedli poimenično svoje delegate. Rumunsko delegacijo bo vodil bivši minister za zunanje zadeve Mitilaneu. Predsednik grškega komiteja Papanastasiu se intenzivno zanima za priprave in veruje, čeprav se z raznih strani oglašajo skeptični glasovi, v pozitivni uspeh balkanske konference. Na današnji seji so izbrali za balkansko himno pesem, ki jo je poslal neznan iz Kalkidike. Poslanih je

bilo več sto himen, ki pa niso ugajale. Himno bodo sedaj izročili znanemu grškemu skladatelju Labietu, da skomponira melodijo. Na današnji seji je bila določena tudi balkanska zastava, ki bo sestavljena iz barv zastav posameznih balkanskih držav. V sredini bo belo polje s šestimi zvezdami, ki naj bodo simbol miru. Za časa balkanske konference bo prirejena v Atenah vsebalkanska umetnostna razstava; udeležbo so obljubili skoro vse balkanske države. Pri tej priliki bo prenešen del jugoslovenskega paviljona iz Soluna v Atene.

Beg ruskih diplomatskih uradnikov

Poostreno nadzorstvo nad uradništvom ruskega poslanstva v Parizu Na smrt obojen trgovinski zastopnik Rusije

Pariz, 18. septembra. d. V trgovinskem oddelku sovjetskega poslanstva v Parizu je nastal pravec upor uradništva. V Rusijo je bilo odpoklicanih zopet večje število uradnikov, od katerih pa so se le nekateri odzvali pozivu. Devet načelnikov oddelkov, med njimi glavni knjigovodja, so izstopili iz službe in zaradi tega bega je sovjetska vlada uveljavila energično nadzorstvo nad svojimi uradniki v Parizu. Najela je veliko hišo s 40 stanovanji za 9 let ter pozvala vse uradnike trgovinskega oddelka, naj se naselijo v njej. V ostalem

bodo ruski uradniki ostali na svojih mestih v inozemstvu le pet let, očevar se bodo morali vrniti v Rusijo, da osvežijo svoje politično naziranje, preden bodo mogli zopet prevzeti kako mesto v inozemstvu. Moskva, 18. septembra. d. Zopet je bil obsojen in contumaciat na smrt neki sovjetski zastopnik, ki je odklonil poziv, naj se vrne iz inozemstva v Moskvo, da poda obračun. Gre za zastopnika ruskega kemičnega trusta Vasilija Delgasa v Newyorku, ki se na poziv vlade v Moskvi ni odzval.

Fašistični teror se nadaljuje

Trpljenje naših ljudi v Julijski Krajini - Fašisti uničujejo vse, kar je slovanskega - Pregarjanja in trpinčenja ne prenehajo

Zagreb, 17. septembra.

Današnje »Novosti« poročajo pod gorjnim naslovom:

Po tržaškem procesu, v katerem so bili štirje jugoslovenski rojaki obsojeni na smrt in sramotno ustreljeni v hrbet, se je preganjanje Slovencev in Hrvatov v Julijski Krajini še povečalo in poostri- lo. Policijske in sodne zapore polnijo nove žrtve, onim našim ljudem pa, ki doslej še niso bili direktno izpostavljeni fašističnemu nasilju, se odvzema vsaka možnost obstoja. Mečejo jih iz služb in stanovanj, nove službe pa ne morejo dobiti, če ne sprejme svojeja jugoslovenskega imena, v kolikor se to ni že zgodilo prisilnim putem in če ne pristopijo v fašistično stranko. Število beguncem iz Istre, Gorice in Trsta stalno narašča, ker je našim rojakom onemogočeno življenje na njihovi rodni strani.

V naši redakciji sta se zglasila dva mlada Istrana, ki jima je uspelo pobegniti in ki sta pripovedovala strašne stvari o trpljenju jugoslovenskega naroda po tržaškem procesu. Samo zaardi tega, ker sta Slovenca, so ju vrgli iz tovarne, v kateri sta bila zaposlena, ker se nista hotela vpisati v fašistično stranko. Eden izmed njih je zapustil svoje roditelje v največji bedi, ter je peš dopotoval v Zagreb, upajoč, da bo v svobodni domovini našel kruha in zaslužka. Bil je hranitelj svoje rodbine, ki je sedaj brez vsake podpore. Tudi drugi je bil prisiljen zapustiti službo, ker ni hotel sprejeti fašistične legitimacije, v kateri je bilo njegovo slovensko ime popačeno. Oba sta prispela v Jugoslavijo lačna, gola, bosa in izmučena.

Koliko morajo trpeti naši ljudje v zadnjem času, se ne da popisati. Pregarjanja so na dnevnem redu. Fašisti hodijo od tovarne do tovarne, od trgovine do trgovine in popisujejo vse one, ki niso člani fašistične stranke. Noben ljubodajalec si ne upa obdržati nemeščena, ki je označen kot nasprotnik fašizma. Za časa tržaškega procesa je bilo zaprtih več sto naših ljudi brez vsakega povoda, ker so sočustvovali z obtoženci. Po justifikaciji v Bazovici je

bila Valenčičevim sorodnikom zaplenjena parna žaga v Knežaku, lastnike pa so aretirali in zaprli. Slovenska beseda se ne sme nikjer slišati. Kdor le eno besedico izpregovori v svojem materinem jeziku, ga pretepa in preganja. V trgovini nikomur ne postrežejo, če ne zahteva trgova v italijanskem jeziku. Četudi vsi trgovci in nameščenci dobro razumejo slovenski jezik, ker so že leta in leta v teh krajih, kjer se poprej ni slišala sploh nobena italijanska beseda.

Sistematično raznarodovanje slovanskega elementa se pričinja že pri otrokih, ki jedva zgovore prve besede. Starši so pod grožnjo kazni in preganjanja prisiljeni vpisati svoje otroke v balilno. V osnovnih šolah vlivajo v te mlade duše mržnjo proti vsemu, kar je slovanskega, uče jih italijanskih nacionalnih pesmi ter jih nazivajo s popačenimi in izpremenjenimi imeni. Zaradi odloka o nasilni izpremembi slovenskih imen je nastala cela zmeda, ker ljudje često ne vedo, kako se sploh pišejo. Enkrat jih nazivajo tako, drugič zopet drugače.

Pregarjanja v Istri, Gorici in v Trstu se nadaljuje še z večjo surovostjo. Naši ljudje v masah zapuščajo rodno grudo, prodajajo v nič svoje imetje, zapuščajo delavnice in beže. Raztreseni so po vseh delih države, ker iščejo novega zavetja in ognjišča v svobodni domovini.

Bernski „Bund“ o Trstu

Bern, 15. septembra. Ugladni švicarski list »Der Bund«, ki ima polifizični značaj, se obirno bavi s procesom v Trstu in razmotriva zlasti o fašističnem zakonu o zaščiti države ter pravi, da je po tem zakonu pojem terorja brezmejno raztegljiv. Tržačani, Italijani in Slovenci so bili pod Avstrijo mnogo bolj zadovoljni in to zlasti zaradi gospodarskega razvoja mesta. Italijanski narod je vest o justifikaciji Slovencev sprejel z mešanimi občutki, ker so se Italijani doslej vedno ponašali kot »asprotniki smrtne kazni. Italija je polna spomenikov borcem za nacionalno svobodo. Delo maščevanja, ki ga izraža tržaška sodba, nikakor ni v skladu s starim svobodnim duhom Italije.

Naš novi poslanik v Sofiji

Beograd, 18. septembra, p. Današnje »Sluzbene Novine« objavljajo ukaz, s katerim je postavljen za našega poslanika v Sofiji dr. Aleksander Vukčević.

Univerzitetni rektorji v avdijenci

Beograd, 18. septembra, p. Nj. Vel. kralj je danes sprejel v posebni avdijenci rektorje univerz in sicer dr. Mitroviča iz Beograda, dr. Belobrk iz Zagreba in dr. Dolenca iz Ljubljane. Rektorji teh treh univerz so se zahvalili Nj. Vel. kralju za njegovo skrb za naše vrhovne kulturne zavode. Pri tej priliki so poročali kralju tudi o sestavi načrtov univerzitetnih uredb, ki so bili te dni dokončani.

Obsojeni komunisti

Beograd, 18. sept. AA. V državnem sodišču za zaščito države je bila ob 9. do 16. t. m. razprava proti Alojzu Kocmurju in 15 njegovim tovaršem. Obtoženi so bili po čl. 1. točki 1., 2. in 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Po končani presoji razpravi, obrambi in posvetu je sodišče danes ob 16. popoldne izreklo obsodbo. Obsojeni so radi komunistične propagande med drugimi: Alojz Kocmur na 12 let robije in trajno izgubo državljanjskih pravic; Otokar Keršovani, novinar, na 10 let robije in trajno izgubo državljanjskih pravic; Anton Hafner, pivovarniški delavec, na štiri leta robije in pet let izgube državljanjskih pravic; Alejz Mihelič, študent medicine, na dve leti strogega zopora in Edvard Krdelj, dijak na dve leti strogega zopora. Vsem obsojencem se vsteje preiskovalni zapor.

Epilog atentatu na profesorja

Kruševac, 18. sept. p. Danes je bil pred tukajšnjim sodiščem končan proces proti dijaku V. razreda gimnazije Momčilu Jovanoviću, ki je meseca februarja streljal na svojega razrednika prof. Perovića. Razprava je trajala tri dni in je bila zelo interesantna, ker je pokazala razne hibe in nedostatke v vzgoji naše srednješolske mladine. Obtoženi dijak je bil obsojen na eno leto strogega zopora ter izključen iz vseh srednješolskih zavodov v državi.

Most se je porušil pod avtobusom

Sarajevo, 18. septembra n. Iz Čajniča javljajo o težki avtomobilski nesreči, ki se je pripetila na cesti med Prevaljem in Čajničem. Nekaj avtobus je vozil iz Prevalja 17 potnikov preko nekega lesenega mostu, ki se je pričel podirati zaradi težkega vozila. Vsa sreča je bila v tem, da se je ogrodje mostu rušilo razmeroma počasi. Potniki so v svojem razburjenju sicer kričali in vpili na pomoč, a so napravili pametno, da niso poskušali skakati z vozila. Vkljub temu, da se je most docela porušil, ni bila nobena oseba razen soferja težje poškodovana. Potniki so dobili le nekaj prask od razbitih šip, dočim je bil sofer Halko Šoso znatneje poškodovan, ker je poskušal skočiti iz avtobusa in ga je udaril neki tram rušečega se mostu.

Spor med Uruguayem in Perujem

Newyork, 18. sept. Iz Montevidea poročajo, da je urugvajska vlada sklenila prekiniti diplomatske odnose s Perujem, ker je perujska vlada izjavila, da ne mara no voimovanega poslanika Fosabe, in ker je dala zavetje bivšemu predsedniku Leugu, ki je moral po revoluciji pobegniti.

Bruselj, 18. sept. s. Belgija je priznala vladi Argentine in Peruja.

Madrid, 18. sept. s. Španska vlada je priznala novo peruansko in bolivijsko vlado.

London, 18. sept. s. Angleška vlada je naročila svojemu poslaniku v Buenos Airesu, naj obvesti argentinsko vlado o tem, da v Londonu zastopano mnenje o izpremembi vlade ne bo tangiralo rednih diplomatskih odnosov med obema državama. Slična izjava bo podana tudi v Limi.

Stavka šolarjev v Berlinu

Berlin, 18. septembra d. Za razmere v Nemčiji je vsekakor tudi zelo značilna stavka, ki je te dni izbruhnila na osnovni šoli v berlinskem okraju Reinickendorf - West. 300 paglavcev IV. razreda je korporativno zapustilo pouk in odšlo na cesto demonstrirati. Na čelu spredova so nosili z obično roko narisan plakat z besedilom: »Zahtevamo, da nam vrnete našega učitelja.« Dotični učitelj je bil namreč discipliniran in odpuščen iz službe. Šolske oblasti so se pričele pogajati s svetom staršev za poravnavo stavke.

Demisija senatorja Tittonija

Rim, 18. septembra s. Senator Tittoni je v pismu Mussoliniju sporočil iz zdravstvenih ozirov svojo demisijo. Kot njegovega namestnika bo Mussolini predlagal kralju senatorja Marconija.

Konec frankfurtskega turnirja

Pirc ostal brez nagrade
Frankfurt, 18. sept. h. Včeraj so se končale zadnje prekinjene partije. K današnjemu zadnjemu kolu je prispel v Frankfurt svetovni šahovski mojster Aljehin, ki je sledil posameznim igram z velikim zanimanjem. Pirc je igral proti Colleju. Po izjavi Aljehina, ki je s posebnim interesom zasledoval to igro, ter se je zelo laskavo izrazil o Pirču, bi es morala ta partija končati remis, vendar pa je Pirc zmagal po 35. potezah. Kashdan je premagal Przepiorko, Niemcovič Šamischa, prof. Mannheimera Obacha, List Thomasa. Partija Ahues-Mieses se je končala remis. Končni rezultat turnirja je naslednji: 1. nagrada Niemcovič 9 in pol od 11 dosegljivih točk, 2. nagrada Kashdan 9, 3. in 4. nagrada Ahues in List 7, 5. nagrada Colle 6 in pol, 6. nagrada Przepiorka 6. Brez nagrade so ostali Pirc 5 in pol, Šamischa 5, Mieses 4, Thomas 3, prof. Mannheim 2, Orbach 1 in pol.

Denar so hoteli delati, pa niso znali

Zanimiva sodna razprava v Celju iskali so strokovnjaka - risarja — Sami ne zmorejo niiti »brighthouse« obraza

Celje, 18. septembra

Danes popoldne ob 8. se je pričela pred malim senatom na tukajšnjem okrožnem sodišču razprava proti 10 obtožencem, devetim moškim in eni ženski, zaradi nameravanega ponarejanja denarja in zaradi napeljevanja druge osebe k istemu zločinu. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Dolničar, votanta sta bila s. apel. s. Levičnik in s. o. s. dr. Bavdek, državno tožilstvo je zastopal dr. Juhart, obtožence pa so zagovarjali odvetniki dr. Juro Hrašovec, Josip Erhartic, dr. Ervin Mejak in dr. Teodor Sbrizaj. Na obtožnih klopek so sedeli: 55-letni oženjeni čevljarji mojster Jernej Štirn iz Kamnika, 52-letni posestnik Janec Ovcak iz Kristofola pri Hrastniku, njegov 23-letni sin Franc Ovcak, rudar pri Sv. Katarini, in njegova 27-letna hči Marija Ovcakova, služkinja v Ljubljani, dalje 46-letni lesni trgovec Josip Poljansek s Sovinje peči, 69-letni tesar Franc Pajk s Sela, 29-letni trgovski zastopnik Ivan Šuster iz Podhrške, 37-letni kovač Urh Pogačar iz Podgore, 46-letni posestnik Janec Svetlin iz Podgorja in 35-letni posestnik Janec Erjavšek iz Kamnika. Štirna je zagovarjal dr. Mejak, Ovcakove tri in Poljanška dr. Hrašovec, Pajka, Šusterja, Pogačarja in Svetlina odvetnik Erhartic in Erjavška dr. Sbrizaj.

Zanimivo dejstvo pri tej razpravi je bilo to, da so bili vsi obtoženci razen samo najmlajših dveh brata in sestre Frana in Marije Ovcak že obsojeni zaradi različnih težjih in lažjih deliktov ter prestopkov, nekateri celo po večkrat. Državni tožilec je prečital takoj po otvoritvi razprave pet strani dolgo obtožnico, ki obremenjuje omenjene deseterico, da se je med seboj dogovorila, da bo izdelovala papirnat denar in ga spravljala v promet, nadalje da so obtoženci Štirn, Janec Ovcak, Poljansek, Bajt, Šuster, Pogačar, Svetlin in Erjavšek ponovno in nomenoma skušali navesti posestnika Janeza Selana iz Suhadola v letih 1928. do 1930. k ponarejanju denarja seveda z namenom, da bi ga pozneje spravili v promet. Po obtožnici je zgodovina te ponarejevalske afere v kratkem naslednja:

V letu 1928. je zbudila veliko pozornost po vsej Sloveniji in tudi po ostali državi velika afera mladega in nenavadno talentiranega posestnika Janeza Selana iz Suhadola pri Kamniku, ki se je zagovarjal pred ljubljansko poroto, ker je kot samok ubrez vsake višje šolske izobrazbe presenetljivo fino ponaredil 100-dinarski bankovec ter ga razmnožil na svojem razmnoževalnem aparatu in precej ponarejenih bankovcev spravil v promet. Porota ga je kljub temu opustila in Selan se je vrnil domov. V vsej državi je vzbudil tedaj njegov izreden talent ogromno zanimanje in tudi pri današnji razpravi, ko je predsednik senata pokazal iz spisov nekaj Selanovih lastnoročnih slik, je votant dr. Bavdek vzkliznil: Skoda pokopanega talenta.

Ze tedaj, ko je bil Selan pred poroto oproščen, se je sestavila družba, obstoječa iz današnjih obtožencev Štirna, Poljanška, Šusterja, Svetlina in Erjavška, ki je študirala, kako bi se kar najbolje mogla okoristiti s Selanovo izredno spretnostjo. Končno so se dogovorili, da bodo drug za drugim skušali priti skupaj s Selanom ter ga pregovoriti k ponovnemu ponarejanju denarja.

Po vrsti so ga omenjeni obtoženci obletavali in zalezovali na njegovem domu v Suhadolu, vabili ga v svojo družbo in neprestano prosili, naj jim naredi nekaj ponarejenega denarja. Ko so ga prvič v ta namen povabili v gostilno »Pri Pavlinu« v Mostah pri Kamniku k mizi in drugi v gostilni pri Bundru v Kamniku, jim je obrakt odrekel in odšel. Ko pa so pozneje drug za drugim prihajali z istimi prošnjami in predlogi k njemu na dom, jih je moral energično odkloniti. Ko so spoznali, da je vse prigovarjanje zaman, so popustili, edino Štirn, ki je bil menda nekak duševni oče celega naklepa, se je razkošatil in obljubil, da bo zavezavo s Selanom že sam uredil. Selan je povedal v preiskavi, da ga je Štirn naskakoval in napeljeval k zločinu in da se ga je le s težavo mogel obraniti.

Letos pozimi pa se je Štirn, ki je oženjen, seznanil v Kamniku s 27-letno natarico v Pintarjevi gostilni Marijo Ovcak, s katero je pričel ljubzensko razmerje. S pomočjo nje se je seznanil z njenim očetom Janezom Ovcakom in njenim bratom Francetom, ki sta se oba poprijela načrta za ponarejanje denarja. Istosčasno se je zaradi oddaljenosti krajev razvilo obširno dopisovanje med Štirnem, Ovcakom in Pajkom, iz katerega je jasno in neovržno razvidno, da se je vse dopisovanje vršilo le zaradi nameravanega ponarejanja denarja. Ker Selana niso mogli pridobiti za ponarejanje, je Štirn pozneje iskal kakega drugega spretnega risarja, obenem pa je stopil v dogovor z neko zagrebško tvrdozaprato za razmnoževanje bankovcev. Kmalu nato so imeli obtoženci na Ovcakovem domu v Hrastniku zaupen sestanek, na katerega so povabili tudi Selana, ki pa se ni odzval vabilu. Nekdo je o tem sestanku obvestil orožnike, ki so v Ovcakovi hiši aretirali Štirna, Poljanška ter Janeza, Franceta in Marijo Ovcakovo.

Obtoženci so v preiskavi in tudi danes vse dosledno zanikali, četudi dostikrat la skrajno smešen in otročji način. Edino 69-letni Pajk se je danes nekoliko omeščal in je deloma priznal pripravljajna dela. Ostali obtoženci so zanikali, da bi se kaj dogovarjali o ponarejanju denarja, o dopisovanju pa pravijo, da se nanaša le na nepomembne stvari. Tudi o Selanu pravijo, da ga niso nagovarjali k ponarejanju. Današnje zasliševanje je bilo mestoma prav zanimivo, deloma pa tudi veselo. Obtoženci ravno ne kažejo običajnih zločinških tipov, ki se lotijo podrobnih zločinov ter izgledajo popolnoma solidno v nekoliko neurejenih razmerah živečih državljanih. Pri zasliševanju Pajka, ki je izpovedal, da sta bila Štirn in Ovcak res pripravljena za ponarejanje denarja, je prišlo do komičnih prizorov.

Predsednik senata je vprašal Ovcaka: No, ali slišate kaj pravi Pajk? Kaj je torej v resnici bilo?

Ovcak: Ne vem, se nič ne spominjam. Veste, imam strašno slab spomin, če bi danes kaj napisal, pa bi se ne vem več vsebine.

Predsednik je nato prečital nekoliko pisem, ki jih je pisal Ovcak Štirnu in iz katerih je nedvomno razvidna krivda obtožence. Nato pa dejal:

Kaj pa k temu pravite, ali ste pisali pisma?

Ovcak: Pisal sem jih že, pa je vse navadno, se nič ne spominjam kaj sem pisal. Jaz sem le odgovoril na pisma, ki sem jih od Štirna prejel. Pa sem grozno pozabljiv. Veste, sem bil v vojski, pa sem se na srečo prehladil, tako, da so se pluća načela in sem oglušil na levo uho. Sem bil invalid, 30 kror invalidnine sem prejel.

Predsednik: Kje ste pa služili pri vojakih, ali ste bili na fronti?

Ovcak je pozabil, da bi ga moral zapustiti spomin in je hitel kar v eni sapi nastevali: najprej pri zibcernarjih, nato pri zibendunecjngarjih, nato pri landverju, pa pri jegrih, nazadnje pri motorjih.

Ko mu je državni tožilec takoj nato dokazal, da le ni tako pozabljiv, če se teh stvari tako dobro spominja, je prišel Ovcak v vidno zadrego ter je neokliko zardel in se z zmedenimi besedami zagovarjal: Veste, nič ne vem, sem tako pozabljiv, pri soldatih sem služil in se zato tako dobro spominjam, ker sem ozebel na rokah in nogah in sem bil tako lačen, da še spati nisem mogel.

Ko je Pajku pisal, kako je nekoč prišel k Selanu in ga naprosil za sodelovanje pri ponarejanju bankovcev, ga je vprašal predsednik senata:

Ali je bil Selan kaj zelo vesel vašega obiska?

Bil ravno ni zato, se je odrezal Pajk in pretkano pogledal sodnika.

Votant dr. Bavdek je vprašal v teku poznejšega zasliševanja obtožence Pajka:

Kaj vam Selan ni mogel pomagati, ste pričeli iskati kakega drugega spretnega slikarja, ali ne? Saj če vas pogledam tukaj na klopi, med vami pač ne vidim nobenega tako brihtnega obraza, da bi znal tako umetnost.

Pajk je urno odvrnil: Saj tudi nobenega ni, kvečjemu za krave pasti.

Dopoldanska razprava je bila zaključena ob 12.15 ter je predsednik odredil nadaljevanje za 15. popoldne. Popoldne so bile zalisane tri priče med njimi kot glavna Janez Selan. Obtožencev Šustar je že popoldne pri zasliševanju povedal, da je glede posameznih soobtožencev večinoma samo sklepal, da nameravajo ponarejati denar. Več pa o tem ni vedel.

Priča Janez Selan je v glavnem izpovedal v smislu obtožnice, le posamezne obiske obtožencev na svojem domu je orisal podrobnejše. Spoznal se je prvič s Štirnem, Svetlinom in Erjavškom v Pavlinovi gostilni v Mostah pri Kamniku kakih štirinajst dni po porotni obravnavi, na kateri je bil oproščen. Omenjene trojice prej ni poznal. Tedaj so sedeli v gostilni in ga povabili k svoji mizi na kozarec vina. Ob tej priliki so se predstavili in ga pozneje nagovarjali k ponarejanju denarja. Iz njegove izpovedi je razvidno, da je bil deseti obtoženec Erjavšek najmanj prizadet pri tej stvari. Po zaslišanju prič je predsednik prečital obsežno dokazno gradivo in izpovedi drugih prič, ki niso bile povabljene k današnji razpravi.

Iz današnje Selanove izpovedi je razvidno, da je Selan vse obtožence, ki so prihajali k njemu in ga nagovarjali k ponarejanju denarja, ob vsaki priliki poučeval, da se vsi falzifikati, čeprav so še tako dobri, poznajo in da pridejo oblasti vsakemu ponarejevalcu z lahkoto na sled. Govoru državnega tožilca so sledili govori zagovornikov.

Nato se je senat umaknil k posvetovanju in se vrnil ob 20.10 v dvorano. Predsednik je razglasil naslednjo razsodbo: Jernej Štirn je obsojen na 12 mesecev strogega zopora in denarno kazen, Janec Ovcak na 9 mesecev strogega zopora in denarno kazen, Fran Pajk na 5 mesecev strogega zopora in denarno kazen, vsi trije zaradi namere ponarejanja denarja in zaradi nagovarjanja Selana k ponarejanju. Samo zaradi namena ponarejanja denarja sta bila obsojena Josip Poljansek in Ivan Šustar vsak na tri mesece navadnega zopora. Ostalih pet obtožencev in sicer Fran Ovcak, Marija Ovcak, Pogačar, Janec Svetlin in Janec Erjavšek so bili oproščeni.

Orkan v Italiji

Rim, 18. septembra s. V pretekli noči je divjal v okolici San Felice v rimski kampanji strahovit orkan, ki je napravil veliko škodo. Strela je ubila eno osebo. Več oseb je bilo ranjenih.

Težka letalska nesreča v Nemčiji

Stuttgart, 18. septembra s. Pri letalskih vajah sta trčila skupaj dve letali. Vsi štirje potniki so bili ubiti.

Hmelj

Zalec, 18. septembra. Zivahno povpraševanje. Do kupcije pa pride le redko, ker številni hmeljarji ne oddajo blaga v nadi na boljše cene. Izpod 8 Din se blago skoro ne dobi.

Zatec, 18. septembra h. Nakupovanje na deželi se nadaljuje pri neizpremenjenih cenah 350-500 Kč. Cene za provrstni hmelj so čvrste.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Preležno vedro, spremenljiva visoka oblačnost, topleje vreme. — Situacija vretarjenja dne: Področje visokega pritiska prehaja preko kontinenta in povzroča zboljšanje vremena. Pritisk je narasel tudi v Južni Evropi, zlasti na morjih. Novo področje nižjega pritiska prihaja z oceana. Pritisk je padel samo lokalno v okolici Zagreba, dočim je sicer narasel za 0,1 do 0,3 mm, največ v primorju. Jutranje temperature so v splošnem padle za 1 do 6 stopinj K, samo v primorju so ostale domala nespremenjene. Gibale so se v zaledju od 7 in 17 stopinj, v primorju pa med 14 in 19 stopinj. Nebo je bilo večeraj zjutraj večinoma precej vedro in solčno, ker so je pokrivali samo visoki oblaki. Padavin je bilo nekaj malega samo v južnem primorju in v vzhodnih krajih. Vetrovi so bili slabi, in sicer različnih smeri brez izrazite skupne tendence. Burja je v primorju prenehala. Morje je bilo mirno samo v južnem primorju, na odprtem pa valovito.

Dunajska vremenska napoved za petek: Menjšaje se oblačno brez posebnih padavin, topleje.

Pomen in naloga Banke za mednarodna plačila

Zanimiv ekspeze generalnega direktorja Quesnaya — Pomen banke gre daleč preko reparacijskega okvirja

Beograd, 18. septembra. AA. Danes ob 16. je sprejel v dvorani Narodne banke generalni direktor Banke za mednarodna plačila (reparacijske banke) Pierre Quesnay predstavnik jugoslovenskega tiska ter jim dal naslednjo izjavo o nalogah Banke za mednarodna plačila in njenih zvezah z emisijskimi bankami celega sveta:

»Banka za mednarodna plačila je bila ustanovljena na podlagi Youngovega načrta v svrhu, da vojnim dolgovom vzame politično obeležje in da se ob priliki prenosa devize zno koristneje pretvorijo v druge ter izvrši prenos kapitala iz enega gospodarstva v drugo. Zaradi tega ni treba banke smatrati izključno za reparacijsko banko. Ker ima nalogo, da prenaša kapital iz enega področja v drugo, in da te prenose vrši na najrentabilnejši način: vrh tega meramo banko smatrati kot »kakako centralo vseh emisijskih bank na svetu, od katerih ima vsaka na svojem področju dolžnost, dvigniti vrednost denarja. Najvažnejše, reparacijsko vprašanje, obstoja v tem, kako prenašati kapital, ki pripada več bankovnim področjem. Banka za mednarodna plačila ima pri tem dolžnost, da uredi kliring v svrhu prenosa kapitala posebno pri plačevanju medsebojnih vojnih dolgov, kakor tudi, da se uvede kliring pri ostalih poslih z devizami, tako da sprejme banka vlogo upnika, preko katerega se bodo plačevalci anuivete mednarodnih posojil, pri čemer je potrebno, da se devize pretvarjajo v druge zaradi plačevanja upnikom na raznih krajih in raznih tržiščih.

Ker bo banka tako vršila nalogo prenašanja kapitala, bo posebno tesno sodelovala s poedinimi emisijskimi bankami, s katerimi je stopila v stvarne zveze. Zaradi tega zdaj konferiram z guvernerjem vse Narodne banke, kakor sem konferiral v Curihu, v Pragi, na Dunaju, v Stockholmu in Helsingforsu z voditelji tamkajšnjih narodnih bank. Ne gre samo za to, da se ustvari čim večje sodelovanje med emisijskimi bankami, temveč tudi zato, da bi se med poedinimi državami zaključili sporazumi o reoskontu denarja, kar bi povišalo stabilnost

in varnost stabiliziranih valut. Razen tega se dela na organizaciji celokupnega kapitala pri prenosu iz ene valute v drugo in na zmanjšanju rizika.

Po tromesečnem obstoju je Banka za mednarodna plačila poleg svojega kapitala sprejela tudi depozite poedinih vlad in velikih bank, tako da lahko plasira na razna tržišča tudi večje zneske. Depoziti znašajo 1,6 milijarde švicarskih frankov. Banka za mednarodna plačila more zaenkrat la kapital deponirati samo na krajši čas, tola ker se bo z boljšo organizacijo mednarodnega kredita povišalo zaupanje v mednarodno finančno tržišče, bo dana tudi možnost, da so kapital investira na daljše roke.

Banka za mednarodna plačila s tem dela ne samo na zmanjšanju razlike obrestne mere med poedinimi tržišči, temveč zmanjšuje tudi razliko, ki obstoja danes med kratkoročnim in dolgoročnim denarjem, vprašanje, ki je najvažnejše za razvoj držav, kakršna je Jugoslavija.

Osnovna, da ustvari organ, za plačila reparacij in vojnih dolgov, predstavlja Banka za mednarodna plačila tudi organ za ureditev denarnega tržišča na ta način, da konsolidira denarno stanje različnih držav, da preveri možnost kredita in najde načta, da se poveča zaupanje v stabilnost valute in varnost placementa kapitala med poedinimi panoge gospodarstva, s čimer jača stabilnost in tako dela na zaščiti miru in povečanju blagostanja na svetu.

Po tej izjavi je ostal gosp. Pierre Quesnay še celo uro v razgovoru z novinarji. Naglasil je z obudovanjem veliki razvoj krajevine Jugoslavije in to posebno v zadnjih dveh letih.

Beograd, 18. septembra AA. Generalni direktor Quesnay je bil večeraj ob 11. sprejet v avdijenci Nj. Vel. kralja. Danes popoldne je posetil zavod za tiskanje novčanice. Ob 11. je bil g. Quesnay sprejet od predsednika vlade generala Petra Živkovića, nato je obiskal ministra dvora Boško Jeftića, opoldne pa se je udeležil banketa pri »Srpskem kraju«, ki mu ga je priredil upravni odbor Narodne banke.

Vladni volilni blok na Poljskem

Poljske vladne stranke bodo nastopile pri volitvah v Sejm enotno in s skupnim programom — Preprečen atentat na železniška skladišča v Lvovu

Varšava, 18. septembra. d. Po informacijah iz vladnih krogov bo vladni blok nastopil v volilnem boju v dosedanji obliki, t. j. kot organizacija vo političnih, gospodarskih in socialnih skupin. Volilni program vladnega bloka bo objavljen že v prihodnjih dneh. Kakor se čuje, bo vseboval od maršala Pilsudskega že omenjene reforme, ki se tičejo v glavnem sanacije državne uprave in gospodarske krize. V vladnih krogih računajo, da bo vladni blok dobil pri prihodnjih volitvah v Sejm okoli 300 mandatov.

Lvov, 18. sept. d. V večerajšnji noči je bil preprečen atentat na skladišča tukajšnjega kolodvora. Neznanci so polili stene skladišč s petrolejem in bencinom ter jih skušali zažgati. Pri tem so jih pravočasno opazili in požar preprečili. Policija domneva, da gre za novo dejanje sabotaže ukrajinskih zarotnikov. V Rohatgnu so aretirali 10 Ukrajincev, osumljenih, da so zakrivali najnovejša sabotažna dejanja v vzhodni Galiciji. V stanovanju aretiranega absol-

venta Iovske tehnike Hladkega so naši kemični laboratorij, v katerem so izdelovali snovi za zažiganje.

Varšava, 18. septembra. g. Včeraj in danes je prišlo na več krajih mesta do komunističnih demonstracij. Policija je morala intervenirati ter je razgnala demonstrante. Približno 200 oseb je bilo aretiranih.

Pariz, 18. septembra, s. Upravni odbor francoske socialistične stranke je v posebni resoluciji protestiral proti vladnim odredbam, podvzetim proti poljskim socialistom. Francoska socialistična stranka izjavlja solidarno s poljsko socialistično stranko v boju za demokracijo in mir. Francoski socialisti se pozivajo, naj povsod manifestirajo proti diktaturi na Poljskem. Poleg tega se je dosegel z izvršnim odborom socialistične internacionale sporazum, da se bodo priredile velike manifestacije za organizacijo miru in za razorožitev.

Naši kraji in ljudje

General Sava Tripkovič

Ljubljana, 18. septembra. Javili smo, da je komandant Dravske divizije div. general g. Sava Tripkovič imenovan za komandanta vojne akademije. Z njim dobi vrhovno vzgajališče našega oficirskega naraščaja, ki leto za letom dopolnjuje vzorni kader poveljujočih organov naše vojske, za upravnika polnega kroga, ki bo znal z energijo, smotrenostjo in svetlim zgledom vzgajati mlado gardo v duhu viteštva in požrtvovalnosti za domovino. Kdor pozna g. generala, priznava, kako dobro pretehtan je ukaz najvišjega Gospodarja naše oborožene sile, ki postavlja baš tega moža na važno in odgovorno mesto. Vendar obenem neprikrivo obzrlujemo, da nas zapuša vojaški dostojanstvenik, ki je tako popolnoma zrasel v našo sredo.

G. Savo Tripkoviča je vojaška usoda že od prejšnjega navzela na naše kraje. Kot artiljerijski podpolkovnik je prišel takrat v Ljubljano in v nastopu srbskih čet na koroški fronti prevzel poveljstvo nad ljubeljskim odredom. S peščico oficirjev in vojščakov je s presenetljivo energijo osvojil Mali Ljubelj, Borovlje in potikal na vrata Celovca ter njegovo usodo izročil v roke svojega divizionarja Smilantića, sam pa je s svojim zvestim odredom krenil v Rožno dolino preko Sv. Jakoba do Rožeka in Vrbe na Blače. Par kilometrov pred Beljakom je moral ustaviti svoj zmagovalni pohod — ne po svojih volji in ne od orožja prisiljen... O njegovem brezprimernem junaštvu, ki prezira smrt in opasnost, je znan dogodek, ko je v Svetni vasi med obstrlejevanjem stopal po kolodvoru gori — dol, na hrbtu prekrizanih rok. Opazil ga je avstrijski opazovalec in začele so proti kolodvoru treskati granate. Sava Tripkovič jih ni hotel opaziti...

V Mariboru je g. Sava Tripkovič organiziral prvo topničarsko podoficirsko šolo. Od oktobra 1923 do februarja 1927 je bil na čelu dravske artiljerijske brigade, nakar je bil postavljen 31. marca 1927 za pomočnika komandanta dravske divizije. Še isto leto pa ga je veliki vidovdanski ukaz postavil na čelo zetske divizije. Poldrugo leto je bival na Cetinju, nakar se je lansko pomlad zopet vrnil v belo Ljubljano kot poveljnik dravske divizijske oblasti.

Divizionarja Savo Tripkoviča pozna in spoštuje vsa Slovenija. Na manevrih, inspekcijskih potovanjih in drugih obhodih je spoznal lepoto naših krajev in jih vzbujal kakor svojo rodno grudo. Povsod je iskal neposrednih stikov z našim ljudstvom. Zato ga vsi poznamo takega, kakršen je: njegova orjaška postava in izraziti obraz razodevata jekleno energijo, v razgovoru in načinu občevanja pa g. Sava Tripkovič osvaja brez izjeme vsakogar s svojo živalnostjo.

General Sava Tripkovič je vojak. Nič več in nič manj. Vojnik, ki je posvetil vse življenje, znanje in sposobnosti svemu poklicu, da služi kralju in domovini, budno spremljajoč vse dogodke in izvajajoč iz njih izključno le one konsekvence, ki morejo služiti blagru, obstoju in varnosti Jugoslavije. Usoda ga je vodila po težkih peripetijah skozi niz velikih in odločilnih dogodkov; njegovim sposobnostim odgovarja njegova odlična oficirska kariera. Po rodu je g. Sava Tripkovič iz Gornje Grnje v slikoviti Sumadiji, kjer se je rodil 25. aprila 1873. Ko je v Kragujevcu dovršil gimnazijo, je vstopil v vojno akademijo, ki jo je 1895. zapustil kot podporočnik. Z vsem navdušenjem se je posebno posvetil topništvu in je kot artiljerijski kapetan v letu 1903. absolviral tudi višjo šolo vojne akademije. Odlikoval se je v vseh vojnah in je stopniema rasel do visokega čina divizijskega generala in

komandanta najvažnejših edinic naše armade.

Njegovo ime je tudi za vedno spojeno s herojsko dobo bojev in trpljenja za naše severne granice.

Do jedra prežet unitarističnega jugoslovenskega duha general Tripkovič

povsod in vselej vrši svojo dolžnost za celoto. Z zadoščenjem se zato zavedamo, da bo na svojem novem visokem položaju kot upravnik vojne akademije znal vzgajati nove generacije, ki jih bo prevel duh legendarnega herojstva starih borcev, ki pa bodo obenem najmočnejše in najzanesljivejše poročstvo naše svetle bodočnosti. In dasi se težko poslavljamo od njega, nam je vendar v ponos prepričanje, da mu bo naša ožja domovina ostala v neizbrisnem spominu.

Lani je po povratku v Ljubljano odkrito poudaril v izjavi »Jutru«:

»Vedno me je vzradostila Slovenija, lepota njena, ljudstvo, življenje in služba v Ljubljani. Rad sem se vrnil v sredo Slovencev, na katere me veže še posebno bratska zaupnost iz časov koroških bojev.«

Poslavljajoč se od odličnega oficirja in moža mu vsa narodna javnost iskreno čestita k visokemu imenovanju ter mu kliče: Zdravo!

Abiturijenti, akademiki!

Ob pričetku študijskega leta na ljubljanski univerzi vabi Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrano« vso jugoslovensko napredno omladino v svoje vrste.

V našem društvu, kot najmočnejši študentski organizaciji na ljubljanski univerzi imate možnost, da se v družbi svojih kolegov potom predavanj, diskusij, debatnih večerov izobrazite in najvažnejših življenjskih vprašanjih, ki vam jih strokovni študij uni- verzne ne more dati.

Dolžnost vsakega studenta je, ko je skončal svoje srednješolske studije, da začne posvečati pažnjo našemu javnemu, tako socialnemu, gospodarskemu kakor kulturnemu življenju in s svojim delom, miselnostjo in inicijativno prispevati k procvitu naše države.

Vsako tako delo pa ostane več ali manj neuspešno, dokler je delo posameznikov. Samo v krepki organizaciji, kjer so uspehi izpostavljeni objektivni kritiki in kjer je možnost, da se svetovni nazori v medsebojnih pomenkih do dobra izkrenejo, boste lahko uspešno reševali aktualne probleme in s temeljitim študijem skušali dati odgovora nerešenim vprašanjem.

Pozivamo vso akademsko omladino, a zlasti one, ki boste letos prvič, samozvestni svoje delovne moči in voljni dela prestopili prag ljubljanske univerze, da vstopite v naše vrste in s tem ojačite močno falango jugoslovenske omladine na ljubljanski univerzi.

Vpisovanje v društvo se vrši vsak dan med 11. in 12. uro v društvenih prostorih, Tomanova ulica 3. Istotam se dobe pri dežurnem odborniku vse informacije o vpisu na univerzo, kakor tudi o vstopu v Akademski kolegij in menzo.

Odbor J. N. A. D. »Jadrano«.

Zadnja pot Pavle Zabovnikove

Rečica, 18. septembra

Na pokopališču v Rečici ob Savinji se je zagnil nov svež grob. Nikdo ni pričakoval, da se bodo uresničile temne slutnje. Bela koščena roka je segla to pot po mlademu bitju, utrjala je nit cvetočega življenja 24-letne, požrtvovalne, idealne učiteljice Pavle Zabovnikove, načelnice Sokola in St. Pavlu v Preboldu. Utrujena, telesno in duševno izmučena je legla pred dobrim mesecem, a smrtonosni bacili se kljub vsem zdravniškim naporom niso dali uničiti in ni bilo več leka.

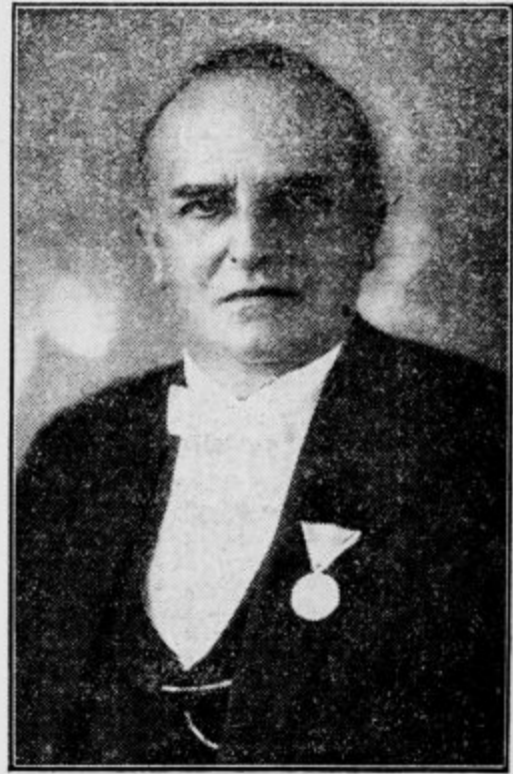
Turobno so pozvaljali zvonovi v Rečici, toplo jensko solnce je Pavlo pozdravilo zadnjikrat, ko jo je pripeljal avto iz Polzele in so prihiteli po slovo od žalosti potrta mamica, sestra in sorodniki, mnogobrojni stanovski tovariši, Sokoli iz St. Pavla, St. Petra, Zalca in Polzele, mladina iz Luč, spremljajoč pokojnico na zadnji poti. Ob sveži gomili je zadonela zadnjikrat otožna pesem. Zapeli so tudi učenci iz Luč, ki jih je naučila Pavla, ne vedoč, da za sebe. Pogrešali pa smo rečičsko šolsko mladino. Z globokim sočustvovanjem so se poslovili od pokojne in imenu učiteljskega zbora g. Planer, sokolskega društva g. dr. Tanjšek, šentpavelske župnije g. kaplan Krušič celjskega učiteljskega društva g. Zemljič in sreskega načelstva g. nadzornik Pestevsek. Sveže cvetje je zakrilo ugasle, uničene zemeljske ostanke Pavla, sanjaj sladko večni sen! Vsi te bomo ohranili v najlepšem spominu.

France Rus jubilira

Ljubljana, 18. septembra.

V soboto se bo oglašil na odru našega opernega gledališča Försterjev »Goreniski slavček«, ki bo beneficna predstava slavljena, našega gledališča, vsem ljubljancem prav dobro poznanega opernega pevca g. Frana Rusa. Dolga so ž. leta, odkar je prišel peti naš France. Rodil se je leta 1870. tam v staroznanem smartnem pri Liji na dan 1. avgusta malo pred poldnevom, takoj nato pa je zazvenilo v visokem zvoniku in med zvonjenje se je pomešal krepak dečkov glas.

Jok pa ni zvenel kot jok, ni bil žalosten, marveč krepak in srebrn. Pa so dejali domači: »Ej, za Franceta ga bomo krstili in pa pevec bo! In res je postal. Deček je rasel, potem so se domači odločili in ga poslali v šolo v Ljubljano, kjer se že

prišel peti na korih raznih cerkva, nakar so ga poklicali k staremu gledališču, ki je bilo takrat v Čitalnici, nakar se je preselilo šele l. 1892. v novo operno posojilnico.

V gledališču je g. Rus pel v zboru in pozneje dobival tudi solistske vloge. V teku časa je pel: Nabornača častnika v »Canebas«, Nikolaja v »Mornarji na krov«, Don Alveria v »Africanki«, poslanca v »Aidis«, Nacka v »Starem ženinu«, Remendada v »Carmen«, Vaska v »Prenočišče v Granadi«, Valentina v »Urhu, grafu celj«

goslavijo (dr. Mandič). V slovenščini je ponatisen odlomek iz Spominov Ivana Hribarja. Številko zaključujejo poročila in beležke o raznih novih političnih in socialnih pojavih, o novih knjigah itd. Vsekakor bi bilo želeli, da bi revija pritegnila v sodelniški krog večje število delavcev na polju češkoslov.-jugoslovenske vzajemnosti in da ne bi ponavljala reči, ki so krogu, kateremu je namenjena, dovolj znane. Toda preverjeni smo, da ima »Češkoslov.-jugoslov. revue« bodočnost in jo toplo priporočamo.

Kulturno zблиževanje med Jugoslaveni in Bolgari. Naš redni beogradski literarni poročevalec nam javlja: Mladi in plodoviti književnik gosp. Rade Drainac je v zadnjem času preživel dva meseca v Bolgariji. Stopil je v stike z znatnim delom bolgarske kulturne družbe. O svojih vtisih mi je izjavil: Med umetniki in književniki je mnogo razpoložnosti za mirno kulturno sodelovanje z jugoslovenskimi kulturnimi delavci. Vse kaže, da bodo nekateri naši slikarji že v kratkem razstavili v Sofiji, prihodnje spomlad pa nameravata prirediti v Beogradu razstavo svojih del današnja najboljša bolgarska slikarja gg. Dečko Uzunov in Sirač Skitnik (slednji je umetnostni kritik »Slova«). V novembru t. l. bo obiskala Beograd najpomembnejša današnja bolgarska pesnica g. Liza Bagrijanova, ki bo v naši prestonici predavala o bolgarski književnosti. Za časa bivanja v Beogradu bo gost PEN-kluba. Takisto se neka skupina jugoslovenskih književnikov pripravlja, da priredi letošnje jesen po Bolgariji serijo predavanj o jugoslovenski književnosti. — Naš poročevalec je tudi izvedel, da bo sofijsko Narodno gledališče uprizorilo v letošnji sezoni dramo gosp. Drainca »Rusin A. D.«

Jutri!
Priljubljeni osvajalec ženskih src
Harry Liedtke
bo spregovoril in zapel
prvič v Ljubljani v sijajni muzikalni veseligr
Korvetni kapitan
Sodeluje veseli trio MARIA PAUL- DLER, FRITZ KAMPERS in LIA EIBENSCHUTZ
Elitni kino Matica
Telefon 2124

V spomin možu — trpinu

V ponedeljek v mraku smo v Ptuj po- ložili g. Alfonza Razlaga, nadrevidenta drž. žel. v p. k večnemu počitku. Ni imel mnogo spremljevalcev, saj je bil v Ptuj ne- poznani. A mi, ki smo mu sledili na zad- nji poti, smo vedeli, da spremljamo moža — trpina...

Enaka usoda kakor očete zadnjih trža- skih žrtve je zadela tudi g. Razlaga dne 6. maja 1919, ko so mu ustrelili Nemci na Koroškem sina Pavla, kapetana, ki je branil Smarjeto. Nikomur ni tožil o svoji ve- liki izgubi, a oni vedno vedri Razlag je postal zamisljen, spomin ga je zapuščal — moral je stopiti v pokoj. V boleznih ga je zadel nov udarec, umrla mu je dobra soproga Tončka, kar ga je docela zrušilo. Pred enajstimi meseci je prišel v ptujsko hiralnico, iz katere ga je rešila v soboto smrt.

Tržaškim Slovencev je bil dobro znan. Služboval je mnogo let na Proseku in v Trstu. Po prevratu se je preselil za dve leti v Ptuj, a nato odšel v Maribor. Pokojni zapuša štiri otroke: hčerka Anica je poštna uradnica v Apačah pri Radgoni. Mici je žel. uslužbenka v Ljubljani, a Sla- vica in Albin sta na gimnaziji v Mariboru. G. Razlag je bil nečak štajerskega rodo- ljuba dr. Radoslava Razlaga in brat znane ptujске osebnosti gđ. učiteljice Erne Raz- lagove, ki je legla dve leti pred Alfonzom v grob. Sedaj počivata drug ob drugem. V Mariboru živi njegov brat polkovnik gos- pod Jakob Razlag in na Kitajskem dr. Adolf, specialist za očesne bolezni.

Usoda je odločila pokojnemu Alfonzu viharno življenje. Rodil se je v Veroni v viharni dobi, kamor je sledila mati svoje- mu soprogu, rezervnemu oficirju. Nemila smrt je neprestano segala v njegov družin- ski krog. Ugrabila mu je v najlepši življenjski dobi tri soproge in petero dece. Oči mu je zatislila v hiralnici tuja roka. Razkropljeni so grobovi pokojnikovih dragih to in onstran mej, a usoda mu je od- ločila grob ob strani svoje najljubše sestre. Vsi znanci bomo ohranili pokojnikovo dobroto v najlepšem spominu. Pokoj nje- govemu razbolelemu srcu, lahka naj bo po- kojnemu Razlago slovenska ptujska zem- lja!
Priatelj.

Važno železničarsko zborovanje

Maribor, 18. septembra.

Snoči se je vršilo v nabito polni gornji dvorani Narodnega doma zborovanje železničarjev, ki ga je sklicala mariborska podružnica UJNZB. Predsednik Tumpej je poročal o najnovejših uspehih intervencij centralnega odbora v Beogradu pri pro- metnem ministru in krajevnega odbora pri ljubljanski direkciji. Po dolgotrajnem prizadevanju organizacije je prometni mi- nister sedaj podpisal odredbo, po kateri se iz izrednih dohodkov železnic izplačajo vse delavske razlike, ki so zaradi zakas- njene prevedbe nastale v letih 1923-1924. Te razlike znašajo okoli 18 milijonov Din, od katerih dobi Slovenija 14, Maribor sam z okolicco pa 8 milijonov Din. Z izplačilom razlik se bo najbrž pričelo takoj in je pričakovati, da bodo delavci s 1. oktobrom že prejeli kar jim gre.

Predsednik je dalje poročal tudi o raz- nih stanovskih zadevah, zlasti glede pla- čevanja 20% takse za zdravniške pregle- de. Ugotovil je, da se bo v tem pogledu dalo kaj ukreniti šele po tem, ko bo orga- nizacija imela v bolniškem fondu svoje zastopnike. Poročal je nadalje o interven- ciji vodstva UJNZB pri ljubljanski direk- ciji, ki je že pristala na to, da izplača 20% eksekutivne doklade za mesec maj, junij in julij. Okrožnica, ki prepoveduje železniškim osebam nakupovanje premoga pri zadržanih ali zasebnih, bo v najkraj- šem času razveljavljena. Glede voženj železničarjev z brzovlakom se je doseglo, da se bodo organizirani železničarji lahko vo- zili tudi z brzovlaki, če bodo imeli zadevno potrdilo predstojništva, da je upravičenec že najmanj tri leta v železniški službi. To se bo uredilo takoj, čim dosepejo nove legitimacije, ki bodo izdane najkasneje do novega leta.

Nadalje je poročal, da se bodo prošnje za doklade, ki so že pri direkciji v Ljub- ljani, pričele reševati te dni. Centralna uprava bo v doglednem času sklicala tudi posebno zborovanje delegatov, na katerem se bo temeljito proučil novi pravilnik in se bodo formulirali predlogi za spremembo točk, ki sedaj niso ugodne. Ob koncu je predsednik poročal še o razdelitvi premo- ženja bivše poslovalnice. Dva milijona se bosta porabila za cene kredite po 4 % za zidanje hiš, 1.500.000 Din gre v fond za gradbo sanatorija za tuberkulozne železni- čarje, vse ostalo pa se bo porabilo za zi- danje stanovanjskih hiš v Ljubljani, Ma- riboru, Celju in raznih drugih krajih Slo- venije.

Vse to so uspehi UJNZB, ki ga nasprot- niki kljub temu obrekujejo in skušajo ovi- rati pri delu ter se celo zavzemajo, da se železničarji podredijo Delavski zbornici in UZD, kar bi pomenilo izgubo vseh ugodno- sti, katere so si v teku dolgih let pribori- li. Zoorovalci so sklenili, da se odpošje zahvalna brzovlaka prometnemu ministru, generalni direkciji, centralnemu odboru in podpredsedniku Vojnoviču. Za predse- dnikom so še govorili tovariši Verlič, Muraus, Vclner in Tratnik, nakar je predsednik zborovanja zaključil in pozval vse navzo- čke k še intenzivnejšemu delu za stanovsko in narodno stvar.

Napad zaradi konkurence pri delu

Leskovec, 18. septembra.

Od Cerklj do Sv. Duha gradijo novo banovinsko cesto in izravnavajo vse klan- ce. Pri delu je zaposlenih precej domači- nov pa tudi znatno število Bosancev, do ka- terih domači delavci goje mržnjo zaradi konkurence pri delu.

Sinoči se je v Debevcu gostilni pri Sv. Duhu vršilo izplačevanje mezd. Ko so Bo- sanci s poslovojdjo po izplačilu zapustili gostilno, so sredi vasi doživeli napad do- mačinov iz zasede. Domačini so bili ob- roženi s koli in kamenjem ter je padlo tudi par strelcov. Bosanci so se v tem iadno razbežali in vso noč prebili v bližnjem go- zdu. Domačini pa so se po njihovem begu sami sprli in je prišlo do medsebojnega prekljanja, iz katerega so nekateri odnesli občutne poškodbe in vrbodlaje.

Oblastva so bila takoj danes zjutraj ob- veščena o dogodku in je uvedena stroga preiskava. Napadalci bodo izročeni v kr- ške zapore. Obenem je ukrenjeno vse po- trebno, da se zaščiti osebna varnost delav- cev iz drugih krajev. Vse podrobnosti bo ugotovila komisija.

Svečenik obsojen zaradi uboja

Beograd, 18. septembra.

Precejšnjo pozornost vzbuja obsoda pravoslavnega svečenika Nikolaja Jovano- vića, ki je bil včeraj v Stipu zaradi uboja župana v svoji vasi Sopoti obsojen na 10 let robije. O tragičnem dogodku, ki se je izvršil v noči med 6. in 7. junijem, je ob- tožene pred senatom izpovedal:

— Bila je nedelja in popoldne sem se iz Sopotce podal v bližnji čurčki samostan k starešini, župan Ilija Milenković pa je imel opravek pri orožnikih, ki stanujejo v samostanu. Starešina naju je lepo pogos- til in v mraku sva se vračala proti vasi. Vinjena pa sva se sprla in župan me je hotel udariti s palico. Tedaj sem pograbil večji kamen in udaril župana, da se je ovestil.

V bojazni, da župan ne bi zopet vstal in me ubil, sem ga udaril po glavi... Ko sem prišel domov, sem pred ženo skrtil kr- vavo dolamo, nato pa zaspal...

Ko so župana drugi dan našli, je bil z razbito lobanjo še nekoliko pri zavesti, pod glavo pa je imel kamen, ki ga je bil pod njo položil svečenik, hotel vzbuditi domnevo, da je župan sam padel in se ubil. — Žagovornika sta opravičevala sve- čenika s samoobrambo in pledirala za oprostitve, državnj tožilec pa je zahteval najstrožje kazni. Senat je po kratkem po- svetovanju izrekel gornjo sodbo.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristopi k Vodnikovi družbi!

KULTURNI PREGLED

»Slovenski esejist svetovnega slovesa.« Pod tem naslovom je prof. L. Zimbek v za- grebski »Novosti« z dne 18. t. m. opozoril na našega odličnega rojaka, vseučil. prof. v Nottinghamu Janka Lovrina. Gosp. Zim- brek je v svojem članku objavil kratko Lav- rinovo avtobiografijo in navedel med dru- gim že pozabljeno dejstvo, da je prof. Lav- rina prevel v ruščino Cankarjevo »Hišo Ma- rijje Pomočnice« in izdal skupno s pesnikom Sergejem Gorodeckim zbornik »Veles«, v katerem so izšli tudi prevodi iz Ivana Can- karja in Dinka Šimunovića. V angleščini je izšlo doslej šest Lavrinovih esejističnih in literarno - zgodovinskih knjig, ki so mu med angleškimi esejisti zasigurne trajno mesto. Upravičeno so besede, s katerimi g. prof. Zimbek zaključuje svoj zanimivi čla- nek: »Naši znanstveniki v inozemstvu bi zaslužili več pozornosti nego je mi posveča- mo.« Ali ne bi bila ne le zanimiva, marveč uprav koristna daljša studija o tem našem rojaku svetovnega slovesa? Njegovo pisano, razbuzano življenje z mnogimi potovanji in njegovo sodelovanje v tujih kulturnih sre- hah, zlasti prehod iz ruske v angleško, nu- dijo že brez ozira na spise, ki jih je izdal, sila zanimiv in pri nas menda edinstven material.

»Nova Evropa« je priobčila v septembrski številki članek od Nietzscheju z njegovo sliko in prevodom »Psmi v noči«, potem naravoslovno - filozofsko razpravo V. Vran- nića »Kde je istina«, članek N. V. Bistrove »Rusija i Indija«, spomine L. Tomanovića »Crna gora i Rusija«, dva članka B. Radice in poročila o ruskih zadevah iz peresa S. Vereščaka in Al. Jelacića. Slednji referira o

spominih Leva Trockega. Beogradski »Vene«, priznani književni omladinski mesečnik, ki ga urejuje iz iz- daja Jeremija Zivanovića, je pravkar izdal prvo številko novega letnika. Za prilogo ima portret Fr. S. Finžgarja s faksimilom njegovega predgovora srbski izdaji roma- na »Pod svobodnim solncem«. Ta roman (v prevodu Sl. Živojinovića) se v novem letni- ku »Vene« nadaljuje. Izšel bo v posebni knjigi. Številka je tudi sicer vsebinsko prav pestra in obilna.

»Češkoslovensko - jugoslovenska revue« je naslov novemu časopisu, ki je začel iz- hajati v Pragi. »Jutro« je že pred meseci, ko so izdajatelji objavili program, zabele- žilo njegove smernice in pozdravilo zami- sel, da se ustanovi revija, ki bo skrbno za- sledovala razvoj medsebojnih stikov in mu- kalna pota. Revijo urejujeta dr. A. Uhl- r in Momčilo Milošević, vrhu teh sta v uredništvu Antonin Beringer in dr. K. Paul. Prva številka ima nekam služben in programatičen značaj, zato ni tako živa in aktualna, kakor smo si jo zamisljali. De- klaracija o sloških in kulturnih stikih Če- škoslovske in Jugoslavije je objavljena kar v treh jezikih; slede članki o sokol- skem delu za češkoslovska - jugosloven- sko zблиžanje (V. Štěpanek), o kongresu slovanskih zemljepiscev in narodonicsev (prof. Svambera), o čeških skladateljih in pedagogih in srbski glasbi (P. I. Krstić), o mostu na spodnjem Dunavu (dr. L. Vo- kač), o turizmu v gospodarskem življenju Jugoslavije (Ing. I. Fantov), o monastiru Kaleniču (Dj. Boškoviš) in o nerazve- sljivih razmerah med Češkoslovska in Ju-

Domače vesti

Izšla je 12. številka

Življenje in svet

Danes je izšla 12. številka 8. knjige naše priljubljene tedenske revije »Življenje in svet«.

Kje je izvor vseh prvin?

Meksikajnarjev dnevnik (Dr. A. T.)
Z izleta na Norveško (Dr. Oskar Reya)

Država Hati v Mali Aziji
Ali Zalivski tok izpreminja smer?
Obleganje Rima pred šestdesetimi leti (C. Roth)

Še o usodi Andréjeve odprave
Poslednji trenutki na smrt obsojenih (Vl. Korolenko)

Santo Domingo
Zeljni otok (Paul Desiles)
Otroški zakoni v Indiji
Nekaj o paradizniku
Raziskave o sušici
Zdravljenje boleznih srca s surovo hrano

Številka je obilno ilustrirana; na naslovni strani ima risbo Nika Pirnata »Deklica z grozdom«.

Posamezna številka stane 2 Din, celoletna naročnina (2 knjigi) pa znaša 80.— Din. Naročite pri upravi »Življenje in svet« v Ljubljani. Knjave ul. 5.

Izpremembe v naši vojski. S kraljevim ukazom so imenovani za sanitetne poročnike dr. Stanislav Kolar, dr. Vladimir Trampuž in dr. Karel Matavšek. Reaktiviran je upokojeni žandarmerijski kapetan I. razreda Davorin Mavrič, upokojena pa sta sanitetni polkovnik dr. Fric Vrečko in pehotni kapetan I. razreda Konrad Vreznig.

Imenovanje v davčni službi. Za davčno kontrolorja sta imenovana Matija Mavrovčič pri davčnem uradu Ljubljana mesto, Rudolf Deluhni pa pri davčnem uradu v Kočevju.

Izprememba rodbinskih imen. Banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je dovolila Janezu Črnokomu, pristojnemu v občini Kremberg, izpremembo rodbinskega imena Črnokom v Kamen. Nadalje je ista banska uprava dovolila Francu Mačku, pristojnemu v občini Cerkljica v logškem okraju, izpremembo rodbinskega imena Maček v Orlov.

Poroka. Dne 14. t. m. sta se poročila na Brezjah gdc. Berta Starinova, hčerka davčnega predstojnika v Ljubljani, in poročnik g. Drusani. Priči sta bila gg. sodni predstojnik Černoč iz Trčiča in tovarnar Zalokar iz Ljubljane. Čestitamo!

Nagrajen slovenski arhitekt. Razsodišče je pri ocenjevanju načrtov za palačo Poštne hranilnice v Beogradu prisodilo prvo nagrado 100.000 Din skupnemu načrtu inž. Josipa Pičmana in inž. Andreja Baranjiča (oba s Sušaka), drugo nagrado 70.000 Din pa prejme naš mladi arhitekt Aco Lavrenčič. Tretja nagrada 50.000 Din je priznanje arh. Hecimovića iz Prage, odkupljeni pa so po 25.000 Din še načrti arhitekta: Zvaciča iz Drenovca, Buljevića iz Beograda, Jovanovića iz Novoga Sada ter Marinkovića in Radovanovića iz Beograda. V razsodišču je bil tudi naš vseuč. prof. Vurnik. Mlademu arhitektu g. Lavrenčiču čestitamo!

Rijavec bo gostoval v Beogradu. Uprava beograjskega narodnega gledališča je pridobila sliovitega opernega pevca rojaka Josipa Rijavca v Berlinu za štiri gostovanja. Ki jih bo absolvirval v dneih 22., 25., 27 in 29. t. m.

Z ljubljanske univerze. V zmislu zakona o zdravstvenih zaščitah mora vsak slušatelj, reden ali izreden, ob vsakem semestralnem vpisu plačati 30 Din za zdravstveni fond. 50 % te takse ostane v lastnem posebnem univerzitetnem zdravstvenem fondu. Na temelju tega zakona ne more biti nihče oproščene plačevanja te takse.

Sestanke vojnih oškodovancev iz časov jugoslovensko-avstrijskih bojev na Koroskem se je vršil nedavno na Prevaljah. G. Rozman je kot sklicatelj razložil pomen sestanka, ki ga je sklical na splošno željo prizadetih. Po obširni debati je bil soglasno izvoljen odbor, ki mu je poverjena naloga zbrati podatke o faktični škodi, ki jo je prebivalstvo meziške doline utrpelo, koliko je te škode bilo s strani države že povrnjene posameznikom itd. Odbor tvorijo: predsednik g. Rozman Alojz, gostilničar v Prevaljah; tajnik g. Franc Mauchler, rud. nam. v Žerjavu, pošta Črna; odborniki: gg. Ivan Hornbök, župnik v

Vremensko poročilo
Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.
18. septembra 1930
Ljubljana: 7, 764,6, 9,2, 92, mirno, megla (10). —, —; Maribor: 7, 762,7, 11, 88, mirno, 9, —; Mostar: 7, 760,9, 17, 75, mirno, 1, —; Zagreb: 7, 763,0, 11, 90, S2, 6, —; Beograd: 7, 762,8, 11, 85, W2, 2, dež, 5,0; Sarajevo: 7, 765,1, 8, 80, E2, 1, —; Skopje: 7, 761,5, 15, 56, WSW6, 9, dež, 1,0; Kumbor: 7, 759,5, 19, 60, ENE4, 3, —; Split: 7, 761,0, 18, 45, NE4, 2, —; Rab: 7, 761,1, 18, 60, mirno, 7, —; Vis: 7, 760,8, 14, 80, N8, 1, —.

Najvišja temperatura v Ljubljani 20,0. Najnižje temperature: v Ljubljani 8,2, v Mariboru 9, v Mostaru 17, v Zagrebu 10, v Beogradu 9, v Sarajevu 7, v Skoplju 13, v Splitu 17.
Solnce vzhaja ob 5,42, zahaja ob 18,5. — Luna vzhaja ob 0,56, zahaja ob 17,8.

Mežici, za Dravograd in okolico pa gg. Kaiser Guido in Verdnik Ivan, oba iz Dravograda. Informacije daje odbor vsem prizadetim.

Pravda za milijone. Kakor nam poročajo iz Beograda, teče med rudarskim poglavarstvom v Ljubljani in gospo Josipino Omerzu, soprogo trgovca in industrijalca iz Slov. Bistrice, interesanten spor pred Državnim svetom. Angleška družba, ki eksploatira meziške svinčene rudnike, je l. 1928. opustila prijavo 114 prostosledov v Meziški dolini. Prostosledu je nato osebnostno prijavil g. Daniel Omerzu v imenu svoje soproge. Na dotičnem prijavnem aktu, napisanem v rudarskem uradu v Celju, se je g. Daniel Omerzu podpisal kot zakoniti zastopnik svoje žene. Prijava je bila vzeta na znanje, a pozneje od rudarskega glavarstva zavrnjena kot formalno nepopolna. Medtem je izvršila prijavo meziška družba ter so bili prostosledi priznani njej. Gospa Omerzu je nato vložila tožbo pri celjskem upravnem sodišču, ki je v obširno utemeljeni sodbi izreklo, da je prijava g. Omerzu pravilna. Proti tej razsodbi je rudarsko glavarstvo vložilo priziv na Državni svet, ki je s sodbo z dne 9. decembra 1929 pravdorek celjskega upravnega sodišča razveljavil z motivacijo, da mož v danem primeru ni mogel podpisati svoje žene kot njen zakoniti zastopnik, ker je šlo za pridobitev novih pravic. Ga. Omerzu se s to sodbo ni zadovoljila. Vložila je spomladni predlog za obnovitev postopanja, sklicujoč se pri tem, da niso bili uvaževani vsi dokazi in da je zlasti motivacija v nasprotju z drugimi sodbami istega sodišča. Kakor se čuje, bo Državno sodišče skoraj razpravljalo o obnovitvenem predlogu. Za celo zadevo vlada v Beogradu, a tudi v gospodarskih in upravnih krogih vse države veliko zanimanje. Saj gre za milijonske vrednosti. Prostosledi, katere je g. Omerzu prijavil, pokrivajo, kakor se zatrijuje, ogromna ležišča svinčene rude in predstavljajo eksploatacijsko vrednost mnogih milijonov. Angleško družbo zastopa advokat g. dr. Mogan iz Zagreba, gospo Omerzu pa gg. dr. Novačan iz Celja in dr. Neuberger iz Zagreba.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Pobiranje boleznih pri čebelah. Kmetijsko ministrtvo je bakteriološkemu zavodu v Beogradu dalo na razpolago znesek 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne najceneje v drogerijah
KANC. LJUBLJANA
in
KANC. (Wolfram), Maribor CENIK GRATIS!
Izvršujemo vsa amaterska dela v 12 urah

riran. Že prvo potovanje je pokazalo veliko zanimanje francoske publike za našo rivijero. Družba bo za to progo nabavila večji luksuzni parobrod.

Pobiranje boleznih pri čebelah. Kmetijsko ministrtvo je bakteriološkemu zavodu v Beogradu dalo na razpolago znesek 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveselilo 120.000 dinarjev za proučevanje boleznih pri čebelah ter za najboljši način pobiranja teh boleznih.

»Vila Velebita« v Carigradu. Šolska ladja »Vila Velebita« je z dijaški dubrovniške trgovske akademije na krovu prispela te dni v Carigrad. Sprejem je bil zlasti s strani tamkajšnjih oblastev in jugoslovnske kolonije zelo priščen. Turška oblastva so šla izletnikom v vsakem pogledu na roko, istotako tudi učitelji jugoslovnske osnovne šole v Carigradu. Direktor akademije in komandant »Vile Velebita« sta posetila valijo in šefa turškega pristaniškega oblastva. Naši navtičarji so položili venec na spomenik turške republike. Gojenci turške trgovske pomorske akademije so posetili »Vilo Velebita«, kjer so bili pozdravljeni in pogosteni. Naš generalni konzul v Carigradu je priredil častno večerjo, na katero so bili povabljeni častniki »Vile Velebita«, profesorji akademije in zastopniki dijakov. Dne 15. t. m. je »Vila Velebita« zapustila Carigrad in odplula v domovino.

Cvet jabolane nam je poslal g. Maks Ivačić iz Stare vasi pri Vidmu, ki ima v svojem sadovnjaku popolnoma razcvetelo mlado jabolano.

Rodoljublje! Kupujte Ciril-Methodove nove razglednice in črni narodni kolek z dne 20. IX. 1908!

Planinske kočje na Gorenjskem ostanejo zaradi izredno lepega vremena odprte še do ponedeljka 22. t. m.

Kočj na Stolu. Prešernova kočja na vrhu je še vedno odprta, Valvazorjeva pa ostane oskrbovana vse leto.

Pod železniškim vozom iz Gradca v Trst. Ko so pregledovali pred dnevi v Trstu baš došli vlak št. 703 iz Gradca, so zapazili pod nekim vozom sključenega mladega človeka. Na poziv je prišel čudni potnik izpod vlaka in službojučim redarstvenim organom povedal, da se piše Josip Florio, da je star 22 let in doma iz Madžarske. Ker je bil v Budimpešti brez službe, se je napotil v Gradec, kjer se ga je oprijela misel, da bi se peljal v Trst iskat delo. Poslali so ga domov.

Vlak zdobil malo kočijo. Na železniškem tiru ob prehodu med Sezano in Divaču je zdobil posebni vlak iz Postojne 14. t. m. zvečer malo kočijo, katero je vodil 25-letni Ciril Črnologar iz Šebrelj v goriški pokrajini. V kočiji je sedela 22-letna učiteljica Orijeja Castaldelli. Voznik in potnica sta obležala mrtva.

Dravsko intendantsko skladišče v Ljubljani je z razpisom 15. t. m. objavilo: Komandant dravske divizijske oblasti je odobril, da se cena za komisijski odkup ovsa od pridelovalcev zviša do 1,90 Din, za ječmen pa do 1,50 Din za kilogram.

Na cesti od Bleda do Ljubljane je bil izgubljen fotografski aparat, katerega blagovoli oddati najditelji proti nagradi v inseratnem oddelku »Jutra«.

Obleke — obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna Josip Reich.

Dobra prebava je pogoj dobremu zdravju. Naša hrana vsebuje mnogo neprebavnih snovi in zaradi tega za čas preb

e— Novi mestni valjar prispel. Te dni je prečela celjska mestna občina novi motorni valjar, ki ga je naročila v inozemstvu. Gramozni droblec je prispel že pretekli teden in drobi razbite ostanke bivšega bazaltoidnega tlaka s Krekovega trga. Z nadobrobljenim materialom posipa mestna občina ceste in ulice v svojem območju. Valjar bo v prihodnjih dneh stopil v akcijo.

e— Junastvo se mu ni izplačalo. Predvčerajšnjim je stal na Krekovem trgu pred kolodvorom 22-letni delavec Maks F. z večjo družbo in je v prešerni volji označil glasno napram svojim tovarišem, ko je šel mimo službojuči policijski stražnik, vse stražnike s tako nedostojnim izrazom, da ga papir ne bi mogel prenesti. Zadeva se mu je pa slabo obnesla. Stražnik ga je v ljudno povabil s seboj na stražnico, kjer so najprej sestavili zapisnik, nato pa so krepkobesednega Maksa izročili v vzgojno sodišču.

e— Za psokvo s polenom po hrbtu. Na policijo se je zatekla po pomoč 58-letna zasebnica Jožeta R. iz Gaberja, katero je njen lučni gospodar, 51-letni Matevž S., predvčerajšnjim dopoldne krepko pritisnil s polenom čez hrbet, tako da ji je prizadelo lahko telesno poškodbo v obliki 6 cm dolge, temno podplute otekleline. Matevž je R.-ovi pred časom odpovedal stanovanje, in ker ga ni izpraznila, jo je prišel opominjati. Baje mu je pa ob tej priliki R.-ova zabrusila v obraz, da je »spufan«. Ta grozna beseda je tako užalila Matevža na njegovi moški časti, da se ni mogel premagati in je pograbil poleno, s katerim je hudojezično najemnico pogladil po hrbtu. Zadnjo besedo bo izpregovorilo sodišče.

Iz Maribora

a— »Jadranski dan« naj pokaže. Koliko poštvovalnih Jugoslovenov misli s toplimi občutki na naše Primorje! Naj ne bo nikogar, ki bi se ne oddižil v nedeljo 21. t. m. Jadranski straži!

a— Iz gledališča. V nedeljo točno ob pol 11. bo na odru mariborskega gledališča sestanki vseh prijaviteljev za dramsko solo; določile se bodo smernice pouka in vzele na znanje eventuelne želje prijaviteljev. Prijave se še sprejemajo, tudi na sestanku. — Gostovanje članov maribor. gledališča v Račah bo v nedeljo ob 16. Uprizorili bodo velezabavno in duhovito Fuldovo štiridejansko komedijo »Ognjenik«. To bo prvič, ko bodo poklicni igralci posetili Rače, nakar opozarjamo domačine in okoličane.

a— Fala in tujski promet. Zaradi zanimivosti, ki jih nudi elektrarna, se veča od leta do leta tujski promet v Dravsko dolino. Ponovno so se čule pritožbe, da Fala ne more zadostiti potrebam tujecev, ki prihajajo na ogled. Končno je ta nedostatek odpravljen in znana restavracija in trgovina pri elektrarni je prešla pravkar v last g. Viktorja Grahorja, koroskega dobrovolca, večletnega trgovca in priznanega gostinčarja pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu. Ta se hoče potruditi, da vsestransko zadovolji domače in tuje goste — posetnike elektrarne. V nedeljo 21. t. m. se otvori restavracija s slavnostno pevsko zboru. vinskotrgatvijo itd. S to postojanko na Fali je ojačena tujskoprometna akcija v Podravju, kar znači veliko pridobitev.

a— Planinska kočja pri Sv. Treh kraljih na Tinjnu pri Slovenski Bistrici. Kljub raznim naspotstvom se je podružnica SPD v Slovenski Bistrici odločila, da nadaljuje akcijo za zgradbo nove planinske postojanke pri Sv. Treh kraljih na Tinjnu. V nedeljo priredi odbor podružnice izlet zaradi nakupa zemljišča. Sv. Trije kralji so tudi krasen teren za zimski sport. Načrt za kočjo je naredil brezplačno mariborski stavbenik Accetto in ga poklonil podružnici SPD v Slovenski Bistrici, ki ga bo v kratkem razstavila na ogled zaradi eventuelnih predlogov glede spremenib. Z gradnjo bo pričela v prihodnji sezoni.

a— Smrtna kosa. V Sv. Jakobu v Slovenjskih gorah je včeraj jutraj umrla, zadeta od kapi, Marija Pekljarica, žena posestnika Dominika, stara 58 let. V sredo je na Dunaju umrla Suzana Martinz, bivša dolgoletna solastnica mariborske tverke Martinz & Strauss.

a— Zbožljana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu 6 v A-razredu opoldne in zvečer 8.30 Din, v B-razredu 12.30 Din, v C-razredu 14.30 Din. Prihajajte se!

a— V zadnjem hipu preprečena avtomobilska nesreča. Včeraj okoli 11. se je odigral na Grajskem trgu nenavadno razburljiv prizor. Lastnik avtomobila 2-623 ni mogel spraviti v pogon svojega vozila, v katerem je sedel tudi njegov 5-letni otrok. Zato je skočil z avtomobila in začel s pomočjo pasantov poganjati voz po cesti. Nenadoma je motor začel delovati in avtomobil je zdrvel po cesti. Lastnik je izgubil vso prisotnost duha in je pustil avtomobil teči. K sreči se je mimo pripeljal na motorja sofer Fran Vrečič, ki je skočil z motorja in se spretno pognal na avtomobil ter ga ustavil. S tem je preprečil nesrečo, ki bi lahko imela katastrofalne posledice.

a— Konja sta se splašila. Včeraj dopoldne se je vozil posestnik Simon Čuk iz Ruš z ženo Terezo in 10-letno hčerko Marijo na vozu iz Ruš proti Mariboru. V Studenčih je prišel nasproti cestni valjar mestne občine, katerega sta se konja ustrašila. Voznik je sicer takoj skočil z voza in hotel konja zadržati, toda utrgale so se varjete in sta konja zdrijala. Žena in hčerka sta padli pod voz ter dobili težke poškodbe. Obe so morali z rešilnim avtom prepeljati v mariborsko bolnico. Konja sta nato zdrijala proti Limbušu, kjer so ju prijeli.

a— Franček v Splitu, Meho v Mariboru. Splitška policija je te dni aretirala zaradi splošnega suma 14-letnega Frančka St. iz Pobrežja ter jo javila mariborski policiji. Ta pa je ugotovila, da je Franček pobegnul od doma in vzel seboj 4000 Din denarja svojih staršev. Seveda ga bodo pripeljali v Maribor. — 26-letni Meho Heljecz iz Vrpolja v Bosni pa je bil 16. t. m. aretiran na severni meji, katero je hotel brez dokumentov prekorati. Naša policija je ugot-

vila, da Meha zasleduje ljubljanska policija, ker je osumljen, da je svojemu sodalavcu ukradel več obleke. Izročili so ga okrožnemu sodišču.

Iz Škofje Loke

sl— Težave voznikov vseh vrst so v ozkih, podnunskih delih mesta na dnevnem redu. Dočim je prišlo pred kratkim do precejšnjega vrisča med dvema avtobusoma, je nastala slična zagozda vozil, ki vselej vodi do sporov, tudi v soboto v jutranjih urah. Prav redko morejo avtobusi ali vozniki ta del ceste gladko pasirati. Zato bi bilo prav, da se o zadevi, ki je za Škofjo Loko važnega pomena, globlje razmislija.

Iz Kamnika

ka— K našemu društvenemu delovanju. Zdjaj bi bil čas, da se naša društva: Narodna čitalnica, »Lira« in »Kamniški salonski orkester«, ki je v poletni sezoni uspešno deloval, združijo in nam za zimsko sezono skupno nudijo prireditve. Mislimo predvsem prireditve dramskega odseka Čitalnice. V prošli sezoni smo, žal, videli, da obisk pri predstavah stalno pada. Često so se izražale želje, da bi se uprizorila kaka narodna igra s petjem in godbo. Pojavile pa so se vedno razne težkoče glede skupnega delovanja vseh treh društev. Mislimo, da zdaj, ko se godba stalno vežba in nastopa, teh zadržkov ne bo, niti s strani pevcev. Pristojni gospodje vseh treh društev naj upoštevaajo naš nasvet in prepričani smo, da bo meščanstvo cenilo in poplačalo njih trud z veliko udeležbo pri vseh prireditvah.

ka— Deložacija. V torek dopoldne so deložirali iz stanovanja in lokala, kjer je imel mesnico, tukajšnjega mesarja Ribariča, ki je dosedaj stanoval v Prešernovi ulici. Gospodar mu je baje že pred tremi meseci odpovedal stanovanje in čakal nato še 14 dni. Gospodar potrebuje prostore za sebe. Deložacije v našem mestu niso bile zelo v navadi.

Iz Krškega

kr— Vpliv dežja na vinski pridelek. Zadržanje, več dni trajajoče deževje, je tukajšnje kmetstvo prebivalstvo prav nemilo dirnilo. Grozdje, ki je bilo že povsem napeto, se je tako napilo vlage, da so jagode pričele pokati. Deloma se je grozdja prijala celo gniloba in zdaj hite ljudje pobirati, da tako ubranijo vsaj ostale jagode pred gnilobo. Veliko škode je napravilo to deževje, vendar upamo kljub temu na prav dobro kapljico, če se nadloga ne ponovi.

Iz Zagorja

z— Vprizoritev bojne igre »Kalvarija«. Zveza slovenskih vojakov, podružnica Zagorje ob Savi, vprizori v soboto 20. in v nedeljo 21. t. m. obakrat ob 7. zvečer, na stadionu Zadrugnega doma v Zagorju bojno igro v 5. dejanjih »Kalvarija«. Igrali bodo združeni zagorski igralci, vseh bo 50. Ker je čisti dobiček namenjen za kritje stroškov spomenika v svetovni vojni padlim zagorjanom, se pričakuje največja udeležba.

Iz Trbovelj

tr— Pretepi. Pri pretepu na Dotrni sta dobila delavca Karl Drvarič in Jože Šinkovec vsak po 1 vbojdljaj z nožem v desno ramo. Ranjenca se zdravita doma napadalce pa je oddalo orožništvo v zapore laškega sodišča. V nekem drugem pretepu pa si je zlomil levo roko pod komolecem Gabrijel Venček, zaposlen pri podjetju Dukič. Oddan je bil v bolnico.

Iz Braslovč

br— Tekmo koscev je priredilo v nedeljo društvo »Zimzelce« iz Orle vasi. Mnogo ljudi je prisostvovalo tej zanimivi tekmi iz kmečkega življenja. Devet krepkih fantov v zelenih jopičih, z novimi kosmi, se je poizkušalo v vztrajnosti, v hitrosti košnje, v lepi držbi telesa in v lepoti rde. Vriskaje in prepevaje so prispeli tekmovalci na travnik, kjer je bil vsakemu odmerjen za košnjo enak kos. Konjsija je prisodila prvo nagrado g. Ivanu Turku iz Trnave, ki je izpolnil vse pogoje odlično in pokosil svoj kos v 8 minutah. Drugo darilo je odnesel g. Anton Kajtna iz Orle vasi, tretje g. Ivan Cizej iz St. Ruperta, a četrto g. Alojz Platner iz Groblja. Tudi dekleta so rešila svojo nalogo odlično, ter lepo raztrošila rde. Zbrane je pozdravil g. Plaskan, o pomenu tekme pa je v lepem govoru izpregovoril g. Kronovšek iz Trnave. Zmagovalci so prejeli lična darila. Prihodnja prireditve bo gotovo tdi pripravljena še bolje, tako da ne bo tako velike zamude kakor je bila v nedeljo.

Iz Slovenjgradca

sg— Vsem narodnim, prosvetnim in kulturnim društvom Misljinske, Dravske in Meziške doline. 12. oktobra se bo vršila v našem mestu velika žalna manifestacija ob priliki desetletnice koroskega pleščita. V imenu tukajšnjega pripravljalnega odbora vamimo vsa omenjena društva, da se naše manifestacije v čim večjem številu udeležijo, da tako javno pokažemo, da še nismo pozabili bratov onstran Karavank.

sg— Bioskopske predstave Rdečega križa se začnejo sedaj točno ob 20. in ne več ob pol 21.

sg— Turistovski dom na Urški gori ostane odprt in oskrbovan do konca septembra.

Iz Gor. Radgone

gr— Šoferski izpiti za vse vrste motornih vozil bodo v Gornji Radgoni v soboto ob 10. dopoldne v občinski pisarni.

gr— Samomor iz strahu pred kaznjivo. Duševno nekoliko omejeni delavec Edmund Hamler iz Črnc pri Apačah je avgusta izvršil kaznivo dejanje, za katero je izvedelo tudi orožništvo v Apačah ter izvršilo poizvedbe. Še preden pa se je vršila razprava pred sodiščem, je Edmund iz strahu pred kaznjivo segel po lovski puški ter si pred nekaj dnevi končal življenje.

Iz Ljutomer

lj— Postajališče Zirovnci je na naši progi tisto, s katerim ravnaajo najbolj mačehovski. To morajo čutili številni potniki, ki morajo na tem postajališču v deževju čas

kati pod milim nebom na vlake, med tem ko je v poslopju prazna soba, prav pripravljena za čakalnice, toda vedno zaprta. Tudi razsvetljava ni nobene, kar bo zopet sedaj v slabem letnem času in v zgodnji temi zelo neprijetno. V Zerovincih vstopa in izstopa precej potnikov iz Cezanjevce, Zerovince, od Male Nedelje itd.

Gospodarstvo

Zakonski predpisi glede mleka in mlečnih izdelkov

V »Službenem listu Dravske banovine« od 4. t. m. je izšel pravilnik o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živali. Naše mlekarske zadruge bodo predvsem zanimali predpisi o mleku in mlečnih izdelkih, zato jih objavljamo v izveščku.

Pod imenom »mleko« se sme prodajati samo kравje mleko, mleko ostalih živali pa se mora označiti po vrsti teh živali, kakor n. pr. kozje mleko. Prepovedano je prodajati potvorno mleko, bodisi mešano z vodo ali deloma posneto. Mleko, ki vsebuje manj kakor 2,3 %, tolsčobe, se smatra za posneto mleko. Pri prodaji posnetega, pastereziranega ali steriliziranega mleka je treba to označiti. V promet ne sme mleko, ki ima nevaren duh, okus in barvo, mleko bolnih živali in mleko živali, ki se zdravijo z zdravili, ki prehajajo v mleko in utegnejo škodovati človeškemu zdravju. Prav tako se ne sme prodajati mleko, ki vsebuje več nego 50.000 klic (bakterij) v 1 kub. cm. Mleko krav, ki so bolne za sliovko ali parkeljnico, se sme prodajati samo kuhano. Mleko, ki ima več kakor 9 % kisline, se smatra za kislno mleko. Upravno oblastvo lahko postavi pod službeno nadzorstvo živali, katerih mleko se prodaja v javnih tržiščih.

Pravilnik omenja tudi špecialno mleko (za otroke in bolnike). Za prodajo tega mleka je treba dovoljenje oblastva na osnovi pregleda higijskega zavoda. Lahko se izdajo predpisi za gojenje krav, dobivanje in prodajo takega mleka.

Mlečne posode in naprave ne smejo biti iz bakra, medi, cinka, svinca in galvaniziranega železa. Vse posode, naprave, prevozna sredstva in prostori morajo biti v nepoprečnem stanju in snažni. Osebe, ki imajo nalezljive bolezni, ne smejo biti zaposlene pri molži in razpečanju mleka.

Sladka smetana mora imeti najmanj 20 % stepanja najmanj 30 %, kislota pa najmanj 20 % tolsčobe in mora imeti pri prodaji označbo svoje vrste. Kefir, jogurt in slični proizvodi se smejo delati samo iz kuhane mleka.

Pod nazivom »sir« se sme prodajati pridelek, ki se pridobi iz kravjega mleka. Sir iz mleka ostalih vrst živali pa se mora označiti po vrsti živali (ovčji, kozji sir itd.), v kolikor tak sir nima že špecialnega imena. Po vsebini tolsčobe razlikuje pravilnik masten sir z najmanj 45 % tolsčobe, 3/4 masten z najmanj 35 % tolsčobe, 1/2 masten z najmanj 25 % tolsčobe in 1/4 masten sir z najmanj 15 % tolsčobe. Siro iz smetane, ki se tudi kot taki označujejo, morajo vsebovati najmanj 50 % tolsčobe. Sir, ki ima le del ali sploh nič maščobe iz mleka krav ali drugih živali, se sme prodajati samo kot »umetni sir« in mora biti rdeče barvan. Sir za prodajo ne sme imeti nenaravne zunanosti, duha, barve in okusa in mora biti izdelan iz mleka zdravih živali ter se mu ne smejo pridati druge rudninske snovi razen kuhinjske soli.

Pod označbo »sirovo maslo« se sme prodajati samo maslo, ki je izključno iz tolsčobe kravjega mleka, ki je mora vsebovati najmanj 80 %. Kot »čajno sirovo maslo« se sme prodajati samo maslo, ki ima čist duh parkeljnice, se sme prodajati samo kuhano in okus ter manj kakor 5 % kisline. Prepovedano je prodajati plesnijo, žarko ali drugače pokvarjeno sirovo maslo in maslo, ki ima preko 18 odstotkov kisline. Sirovo maslo iz mleka krav, bolnih za sliovko in na parkljih, se sme prodajati samo kot »maslo« (prekuhanjo). Tako maslo mora imeti najmanj 90 % tolsčobe.

Prodajanje sirovega masla od hiše do hiše je prepovedano. Kot potvorno sirovo maslo ali maslo se smatra: 1.) kateremu so dodane druge živalske ali rastlinske masti; 2.) v katerem je več kakor 3 % soli; 3.) v katerem je več kakor 16 % vode, oziroma v maslu več kakor 5 % vode; 4.) kateremu je dodano tujih primesi za konzerviranje (borova ali salicilna kislina, formalin itd.); 5.) kateremu so dodane druge tvarine, da se mu poveča teža (moke, škroba itd.).

Prostori, kjer se prodajajo mleko in mlečni izdelki, se ne smejo uporabljati za spalnice, stanovanja, pralnice in se v njih ne sme prodajati blago, ki vpliva na kakovost mleka in masla. Ti prostori morajo biti sveži, zračni in prosti od smeti. Prostori, oprema in posoda se morajo dnevno čistiti in varovali blago pred nesnago in mrčosom.

Končno predpisuje pravilnik, da morajo ineti vse tvornice (pri nas mlekarne in sirarne), ki se bavijo s predelovanjem mleka (s pastereziranjem mleka, izdelovanjem sira, masla, jogurta itd.) dovoljenje od oblastva II. stopnje. Ta dovoljenja se izdajajo na podlagi poročila pristojnega higijskega zavoda. V prošnji je treba navesti in označiti vse prostore, ki služijo pri predelovanju mleka, vsa zbirališča in prodalnice. Vse poznejše izpremembe je treba takoj prijaviti. Mlekarske in sirarske zadruge bodo v doglednem času pregledali sreski sanitetni referenti.

— Likvidacija terjatev proti bivši Poštni hranilnici na Dunaju. Uprava Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije obvešča interese, da je vprašanje likvidacije terjatev proti bivši Poštni hranilnici na Dunaju sicer že definitivno rešeno, vendar pa je izplačilo terjatev naših državljanov potrebna še realizacija cedirane terjatve bivše poštne hranilnice na Dunaju proti bivšim poštnim upravam na teritoriji nekdanje Avstro-Ogrske in valorizacije titrov avstrijskih predvojnih rent. Poštna hranilnica kraljevine Jugoslavije se je glede navedene terjatve obrnila na ministrstvo za gradbe in upa, da bo terjatev v najkrajšem času refundirana. Glede valorizacije navedenih titrov pa je ministrstvo financ odgovorilo Poštni hranilnici kraljevine Jugoslavije, da je na tem, da prične z organizacijo izplačilne službe teh titrov in da bo to delo v kratkem dovršeno. Šele, ko bo oboje rešeno, se bo moglo začeti izplačevanje prijavljenih terjatev po ključu, ki se bo določil na podlagi preietega kritja.

— Cene za čilski soliter. V članek »Čilski soliter bo cenejši«, ki je bil objavljen v

Jutru od 16. avgusta, se je glede cen vrnila neljuba pomota, ki jo sedaj centra v Londonu popravlja. Cene, označene za čilski soliter, »postavljen na postajo Sušak«, bi se morale glasiti »cif Sušak«. To pomeni, da se navedene cene zvišajo za razkladanje iz ladje in nakladanje v vagon, za carinjenje in za druge drobne stroške, kar vse skupaj zneso okrog 6—7 Din pri 100 kg. Za la znesek treba torej zvišati od 252 do 260 Din navedene cene.

— The Central European Mines Limited s sedežem v Londonu ima svoje podjetje za pridobivanje svinčene rude v Mežici v Jugoslaviji. Ta družba je sedaj prevzela tudi na Koroskem znano Bleiberger - Bergwerkunion s sedežem v Celovcu ter ustanovila v Celovcu svojo reprezentanco. Akcijski kapital znaša 130.000 funtov sterlingov. Predgovodina te združitve je interesantna zaradi tega, ker se je Bleiberger - Bergwerkunion po nastopu Jugoslavije zatekla pod ime angleške družbe, da reši svoja podjetja v Jugoslaviji; torej je sedanja fuzija mežiškega rudnika z onim v Piberku le vzpostavitev prejšnjega stanja, kakor je bilo pred prevratom. Ime je angleško, gospodarji pa so, kakor se zatrjuje, večinoma stari.

— Gospodarska depresija povzročila sklenjenje svetovne trgovine. Angleško trgovinsko ministrstvo je ugotovilo, da se je v zadnjih sedmih mesecih uvod vseh povodov znatno zmanjšal nasproti minulemu letu. Zedinjene države so uvozile manj za 26 %, Italija 21 %, Nemčija 18 %, Francija 12 %, Anglija 10 %, Belgija in Luxembourg 6 %. Prav tako se je občutno zmanjšal povsod izvoz, kakor sledi: v Zedinjenih državah za 23 %, v Italiji 21 %, v Angliji 16 %, v Belgiji in Luxembourg 14 %, v Franciji za 10 % in v Nemčiji za 6 %.

— Melioracijska razstava v Českoslovaški leta 1931. V Českoslovaški so se začela pripravljajna dela za melioracijsko razstavo v Českoslovaški leta 1931. Razstava se bo vršila v okviru gospodarske razstave, ki jo letno prireja Kmetijsko društvo ČSR v Pragi, in sicer o priliki mednarodnega kmetijskega kongresa ob koncu maja in v začetku junija leta 1931. v Pragi. Razstave se udeležijo javni uradi, šole, zavodi in korporacije, ki se pečajo z melioracijo zemlje, kakor tudi podjetja, ki so v katerikoli zvezi s tem. Razstavo bodo smotreno izpopolnjevali sestanki in posvetovanja kakor tudi strokovni izleti. Razstavo prireja Kmetijsko združenje in Centrala melioracijskih savezov ob podpori ministrstva za kmetijstvo. Prijave in informacije daje Kmetijsko združenje (Zemledelská jednota) Praha II., Na Florenci 27.

— Nemška avtomobilska industrija je od 1. 1924. izgubila 1 milijardo Din. Nobena druga industrijska panoga Nemčije ni morala v zadnjih letih plačati tako dragih izkušenj kakor avtomobilska. Po statistiki, ki jo je sestavila »Vossische Zeitung« ob priliki pravkar izvršene sanacije nemške avtomobilskih tvornice NAG, je 8 nemških avtomobilskih tvornic od stabilizacije marke v 1. 1924. sem izkazalo in odpisalo za 72 milijonov mark ali 970 milijonov Din izgub, ki so nastale zaradi načelnih pogrsk v produkcijski politiki. Od teh izkazanih izgub odpade 16,2 milijona mark na tvornico NSU, 17,8 milijona na tvornico Adler, 15,9 milijona na tvornico NAG, 9 milijonov na tvornico Hansa Lloyd, 5,8 milijona na tvornico Hanomag in 3,5 milijona na tvornico Stoever.

— Dobave. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema ponudbe glede dobave 1 tovornega avtomobila. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema od 27. t. m. ponudbe glede dobave vozne električne žage za rezanje jamskega lesa. Vršile se bodo naslednje otertalne licitacije: 27. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 41 tisoč kg rebastnih plošč iz železne pločevine in 9401 komad žebelj za iste; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 51.045 kg rebaste pločevine; 29. t. m. pa glede dobave lesenega materiala; 29. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv in firmež. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOL v Ljubljani.) Dne 23. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave testenin, drobra, riža in ješprenja; 24. t. m. pa glede dobave fižola, krompirja, loja, olja, čebule, kisa, kave, čaja, sladkorja, moka, konzerviranih paradiznikov, zelja, suhega grozdiča, moke, raznih dišav itd. (Oglasi je na vpogled v Zbornici za TOL.)

— Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema od 27. t. m. pisemne ponudbe glede prodaje lesa in drv. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOL.)

BORZE

18. septembra

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zopet slab. Le v devizi Dunaj je bilo nekaj več potrebe. Tečaj deviz se niso bistveno spremenili, le pri nekaterih deviz-

zah je opažati malenkostno oslabevo. Na zagrebškem efektnem tržišču so tečajji Vojne škode oslabele. Za aranžma se je vojna škoda trgovala po 440. Prav tako za december. V drugih državnih vrednotah ni bilo zaključkov. Od bančnih papirjev so zabeležili zaključke: Poljo po 56, Jugo po 78, Praštediona po 920 in 923 ter Zemaljska po 134. Pri industrijskih vrednotah je zabeležila precejšen promet Jadranska plovidba, in sicer po 530, 540 in 550. Slaveks je bil zaključen po 60.

Devize in valute.
Ljubljana. Amsterdam 22.75, Berlin 13.4575, Bruselj 7.8763, Budimpešta 8.9005, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 786.05 do 799.05 (797.55), London 274.57, Newyork 56.97, Pariz 221.90, Praga 167.22—168.02 (167.62), Trst 274.70—276.70 (275.70).

Zagreb. Amsterdam 22.72 — 22.78, Dunaj 796.05 — 799.05, Berlin 13.4425 — 13.4725, Bruselj 787.63, Budimpešta 987.55 — 990.55, Milan 294.697 — 295.697, London 274.17 do 274.97, Newyork ček 56.27 — 56.47, Pariz 220.90 — 222.90, Praga 167.22 — 168.02, Curih 1094.4 — 1097.4.

Curih. Zagreb 9.12875, Pariz 20.245, London 25.0525, Newyork 515.275, Bruselj 71.875, Milan 26.995, Madrid 55.20, Amsterdam 207.6, Berlin 122.8, Dunaj 72.74, Sofija 3.7825, Praga 15.2925, Varšava 57.75, Budimpešta 90.225, Bukarešta 3.0725.

Elekti.
Ljubljana. 8% Blair 97.5 bl., 7% Blair 87.5 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kredita 122 den., Praštediona 925 den., Kreditni zavod 170—180, Veveče 124 den., Ruše 280 do 300, Stavbna družba 40 den.

Zagreb. Družve vrednote: Vojna škoda aranžma 439.25 — 440, kasa 439 — 439.5, za september, oktober in november 439.5 blago, december 439 — 440, investicijsko 88 — 88.5, agrarne 54.75 — 55.5, 8 odst. Blair 97.25 — 98.25, 7 odst. Blair 86 — 86.75, 7 odst. Državna hip. banka 83.5 — 86, 6 odst. begluske 75.75 — 77; bančne vrednote: Katolička 36 — 40, Poljo 56 — 56.5, Kredita 96 den., Union 191 — 194, Jugo 77.5 — 78.5, Ljubljanska kredita 122 denar, Narodna 8175 — 8300, Praštediona 924 — 925, Srpska 188 blago, Zemaljska 123 — 135; industrijske vrednote: Gutmann 152.5 — 156.5, Slaveks 60 — 62, Slavonija 200 denar, Drava 215 — 230, Sečera 311 — 313, Brod vagon 80 — 95, Veveče 124 denar, Isis 40 — 50, Dubrovačka 397 — 400, Jadranska plovidba 550 — 600, Trbovlje 392 — 396.

Beograd. Investicijske 88.5 — 90, agrarne 55 — 56.5, 7 odst. Blair 89.375, 6 odst. begluske 77 — 78, Narodna 8200 — 8280, Vojna škoda 453, december 463 — 463.5.

Blagovna tržišča

LES
+ Ljubljanska borza (18. t. m.) Tendencja za les neizpremenjena. Ekskutivno je bil zaključen en vagon hrastovih tramov (ostrorobnih, zadržavo blago, 25 x 25 cm in več, dolžine 2,65 do 3 m, frco vagon meja vija Postojna transtino) po 500 Din. Povpraševanje: 1 vagon parjene, obrobilne bukovine II., debeline 27 mm in 50 mm, dolžine od 1 do 1,90 m, širine od 14 cm naprej; 1 vagon surove neobrobilne bukovine in 1 vagon javorjevih plohov; 10 vagonov bukovih suhih okroglic; več vagonov jelovih kratih v različnih dimenzijah.

ZITO
+ Ljubljanska borza (18. t. m.) Tendencja za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Ponujali so (slovenska postaja, plačljivo 30 dni): pšenice: baško, mlevska tarifa, 80/81 kg po 227.5 — 230, 79/80 kg po 217.50—220, 78/79 kg po 212.05—215; koruze: baško, rešet, za prompno dobavo po 177.5—180; ječmen: baški, ozirom 66/67 kg po 175—177.5; oves: baranjski po 202.50 do 205, rž: baška, 72 kg po 167.5—170; moka: baška 0: po 380—385.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendencja nespremenjena. Promet: 14 vagonov pšenice, 49 vagon koruze, 1 vagon ovs, 5 vagon moke in 6 vagonov otrobov. Pšenica: baška, 79/80 kg težka 152

